

Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürgőnycim:
Közlöny. Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása,
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lej.
több. :: Egyes szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Bucur-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 158. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1930. július hó 14

Prága, vagy Gyulafehérvár!

A bucarestii lapok jelentése szerint a kormány elhatározta, hogy a parlament október 12-én megnyíló őszi ülésszakán elsőnek a kisebbségi törvényt tárgyalatja le. A törvény — írják a lapok — hasonló lesz a Csehszlovák kisebbségi törvényhez.

Románia magyarsága már régen várja az esztendőket óta beígért kisebbségi törvényt, mert ez az egyedüli módja annak, hogy végleges formában rendezzék helyzetét és kategorikus, elvitathatatlan módon szögezzék le jogait, függetlenül az uralomra kerülő és uralomra törekvő pártok jó vagy rosszakarától. Mert eddig kizárólag a kormányoktól függött, milyen jogokat élvezett a magyarság, amelynek sokszor kegyes jutalomképpen adtak kedvezményeket, akkor, amikor azok a békeszerződések értelmében elvitathatatlan jogok voltak. Ez a függő helyzet pedig nagyon sokszor megalázó és a magyar önértéke nem álló paktumokba kényszerítette a magyar tömegeket. Emlékezzünk csak vissza, hogy itt Aradon, hányszor szerepelt a választási paktumok indító okául az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jogának ügye, amely mindezek dacára még a mai napig sem nyert elintézt. És az ország területén, ott, ahol a magyarság többségben él, mindenütt akadt egy-egy ilyen gimnázium-ügy.

Ezek után természetesen illő örömmel kell fogadnunk azt a hírt, hogy a kisebbségi törvény megalkotása kiűszöbön áll. Ezt az örömet csupán egyetlen mondat rongja el, az, amely beígéri, hogy a romániai kisebbségi törvényt Csehszlovák mintára akarják megalkotni. Eppen a mai lapjelentések közölnek egy pársoros hírt, amely tudunkra adja, hogyan értelmezik Csehszlovákiában a kisebbségi jog fogalmát. A Prágából keltezt jelentés így szól:

Prága. A Komáromi Lapok című napilapot két ízben elkobozták, mert felhívást intézett a magyar szülőkhöz, hogy gyermekeiket magyar iskolába járassák. A lap ellen az ügyesség a rendtörvény alapján bünyádi eljárást indít.

Igy néz ki közelebbről a csehszlovák kisebbségi jog és most már fogalmat alkothatunk magunknak arról, milyen lehet az a kisebbségi törvény, amelynek uralma alatt büntető eljárás lehet indítani egy lap ellen, mert a magyar gyermekek magyar neveltetése érdekében folytat propagandát.

Ebből, vagy az ehhez hasonló kisebbségi jogokból és kisebbségi törvényből nem kérünk. Talán akkor inkább maradjunk meg a jelenlegi helyzet mellett. Az a bizottság, amelynek feladata a kisebbségi törvény megalkotása, rossz mintát választ, amikor Csehszlovákiához fordul direktívákért, mert ugyilátszik ott sincsenek tulságosan tisztában a kisebbségi jog fogalmával. Reméljük azonban, hogy nem parancsoló szűkségesség a csehszlovákiai rendszer lemásolása. Egész sereg állam van még Európában, amelyet nyugodtan lehetne követendő példának venni, így senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha a kisebbségi jogokat svájci, angolai, vagy a skandináv államok mintájára kezelik és ennek alapján készítik el a várta kisebbségi törvényt.

Románia magyarsága a beígért csehszlovákiai minta dacára is bizalommal várja a parlament őszi ülésszakának megnyitását. Mert a jelentésben az is szerepel, hogy a törvénytervezet a gyulafehérvári pontok alapján készül és az a remény élte bennünket, hogy ha szembe kerül egymással a cseh példa és Gyulafehérvár, úgy a küzdelemben az utóbbi kerül ki győztesen.

A gabonaexport gyorsaságától függ az ország gazdasági helyzete

Madgearu miniszter feltűnést keltő nyilatkozata — Mennyi gabona vár exportra Romániában — A kormány mindent elkövet, hogy a kivitel megkönnyítse és előmozdítsa

BUCURESTI, július 15. Madgearu miniszter ma szenzációs nyilatkozatot tett a bucaresti-i sajtó munkatársainak a rendelkezésre álló, illetve kivitelre váró termények statisztikai adatairól és azokról az intézkedésekről, amelyeket a kormány a kivitel elősegítése és meggyorsítása érdekében fogantatott.

Jelenleg 430 ezer vaggon gabonánk van export céljaira felraktározva — mondotta a miniszter, — amelyből 80 ezer vaggon a buza, 100 vaggon a tengeri, 190 ezer vaggon az árpa, 50 ezer vaggon a zab és így tovább. Megállapítható, hogy a háború óta Romániának ilyen nagymennyiségű gabonája nem várt még kivitelre. A siker azonban attól függ, mennyiben tudjuk a kivitel ritmusát gyorsítani. Eppen ezért két szempontra kell tekintettel lennünk. Az egyik a nemzetközi helyzet, a másik a ter-

melők eladási apparátusának megszervezése. Az első nemzetközi helyzetet kedvezőnek ítéli Madgearu miniszter, ami pedig az eladás megszervezését illeti, kijelentette, hogy a kormány egész sorozat intézkedéssel igyekszik azt előmozdítani. Az egyik ilyen intézkedés volt a kiviteli illetékek leszállítása, a másik megfelelő raktárhelyiségek felállítása, végül a dunai kikötőknek gabonaszállításokra való beszerzése. A kormány központi gabonakiviteli hivatalt is állított fel, amelynek az a célja, hogy az exportot ellenőrizze és a megfelelő intézkedéseket az export elősegítése érdekében azonnal megtegye.

Madgearu hangsúlyozta, hogy minden a gyorsaságtól függ. Ha nem tudjuk gyorsítani a gabonakivitelünket, az ország legsúlyosabb gazdasági problémájává válik a mezőgazdasági probléma.

Duca ma este audiencián jelent meg az uralkodó előtt

Kimélyültek az ellentétek Bratianu és Duca között — A pártvezérek augusztus végén Bucarestben gyülekeznek — Károly király nem akar most belpolitikai válságot — Békítési akciók a kormánypárt kebelében

BUCURESTI, július 15. A lapok megállapítása szerint, a liberális pártban dúló krízis Bratianu Vintila kihallgatásával nem ért véget. Bratianu és Duca között még inkább kimélyültek az ellentétek. Duca súlyos szemrehányásokat tett a pártvezérnek, akit azzal vádol, hogy az audiencián tanúsított magatartásával még inkább megnehezítette a helyzetet. A volt belügyminiszter azért neheztel Bratianura, mert ahelyett, hogy felajánlotta volna támogatását egy koncentrációs kormány megalakítására,

háromnegyed óra hosszat egy abszurdumokkal teli memorandumot olvasott fel a királynak.

majd azzal fejezte be a felolvasást, hogy a hatalmat a maga számára kérte. Liberális körökben arról beszélnek, hogy az ősz beálltaig Duca pártvezérre deklarálta magát hűvel. A Cuvantul hiradása szerint, viszont Ducának az a végcélja, hogy ellenzéki koalíciót hozzon létre a kormány megbuktatására és közös ellenzéki kormányt alakítson. A lap szerint a terv aligha fog sikerülni. A bucaresti-i lapok egy része Ducának ma este kintüztött audienciája alkalmából leközi a volt miniszternek Károly király visszatérése alkalmával mondott beszédét, amelyben élesen állást foglal az uralkodó ellen.

Duca királyi kihallgatása.

Ducát ma este hét órától nyolc óráig kihallgatáson fogadta a király. Liberális körökben a kihallgatáshoz messze kiható fontosságú következtetéseket fűznek. A kihallgatás következménye — vélik a liberális körök — minden valószínűség szerint az lesz, hogy a liberális párt egyik leghatalmasabb romániai politikai párttá nővi ki magát. Ezzel szemben a liberálisellenes lapok kijelentik, hogy a kihallgatásnak semmi fontosabb következménye nem lehet, mert Duca sokkal jobban kompromittálta magát Károly király hazatérése alkalmával, semhogy most tisztázni tudná magát az uralkodó előtt.

Őszig minden csendes marad.

Beavatott politikai körök szerint, Duca mai kihallgatása volt a nyári szezon utolsó fontosabb politikai eseménye. Az audienciák sorozata egyelőre befejeződött és a politikai kulisszák mögött kiadták a jelszót:

— Őszig minden csendes marad.

Ellenzéki körökben mindenesetre örömmel fogadták a király azon tanácsát, amellyel a pártvezéreknek azt ajánlotta, hogy augusztus vége felé tartózkodjanak Bucarestben.

Ennek alapján azt remélik, hogy még a parlament megnyitása előtt, szeptember elején, fontos politikai eseményekre van kilátás. A király — mondják beavatott körökben — a legfontosabb teendőnek a gazdasági krízis megoldását tartja és ezért

nem akarja belpolitikai válság támasztásával megszakítani a mostani kormány által megkezdett külföldi pénzügyi tárgyalásokat.

A Maniu-kormány tagjai egyébként — a Cuvantul hiradása szerint — meg vannak győződve arról, hogy a koronázást is Maniu Gyula fogja levezetni.

Harc a besszarábiai kormányzóság körül.

Őszig a kormány meg akarja oldani a párt kebelében dúló viszályok kérdését is. A besszarábiai politikai helyzet ismét súlyos gondokat okoz a kormánynak. A kérdés, ami fölött most nagyban folynak az alkudozások, a besszarábiai kormányzó személyének kiválasztása. Pan Halipa Bogost akarja kormányzónak kineveztetni. Pan Halipa jelöltje máris sértve érzi magát, mert nem nevezték ki alminiszternek. Maniu ezzel szemben vigasztalja Sterével szemben Jacobescu pártot. Madgearu miniszter képviseli a közbevető álláspontot, amennyiben egészen semleges embert akar a kényes pozícióba segíteni. Az illető Gelmegeanu volna. Az ügyben döntés még nem történt.

SZAVAZO SZELVÉNY

AZ ARADI KÖZLÖNY 1930-as
STRANDSZÉPSÉG ÉS STRAND-
KIRÁLYNŐ VERSENYÉRE.

JELÖLTÉM!

ITT LEVÁNDÓ.

Az Aradi Közlöny a NEPTUN STRANDON ÉS FÜRDŐTELEPEN meg-
fendeli Arad, 1930-as STRANDSZÉPSÉG, ÉS STRANDKIRÁLYNŐ-
VERSENYÉT. A VERSENY LEZÁRÁSÁNAK NAPJÁT AZ ARADI KÖZ-
LÖNY KESŐBB FOJGIA KÖZÖLNI. A szavazó szelvények bedobhatók a
NEPTUN ÉS KATONA-STRAND FÜRDŐTELEPEN elhelyezett valamint
a lap kiadóhivatalában felállított urnákban. A szavazás eredményét na-
postán közli a lap.

A boletta-törvény világos magyarázata

— Tájékoztató kérdésekben és feleletekben —

BUDAPEST, július 15. A mezőgazdáknek a boletta utján való fesegélyezése magyaror-
szági kísérlet, de érdeklődéssel figyelik ered-
ményét minden agrárállamban. A Magyar Távirati Iroda ma este népies és könnyen átérthető magyarázatát tette közzé a különben komplikáltnak látszó gabonajegvnek.

Mi a gabonajegy? Aki Magyarországon gabonát vesz, annak gabonalevelet kell váltania a postán, a trafikokban vagy a községi előjáróságoknál. A vevőszelvényt átadja a termelőnek, aki az államtól métermázsánként három pengőt kap a szelvény ellenében. Ezzel a szelvényvel azonban a termelőnek mindenképp előt az adóját kell kifizetnie. Az adóhivatalok a szelvényt készpénz gyanánt fogadják el. Aki adóját az év végéig kifizette, az a három pengőt készpénzben kapja meg.

Eladni, vagy elajándékozni a szelvényt nem szabad.

Ki a termelő? Termelő nemcsak a gazda, hanem azok a cselédek is, akik kommcencióban kapnak gabonát. Termelőnek tekintetnek azok a lelkészek, vagy községi alkalmazottak is, a kik járandóságukat gabonában kapják.

A bérlet, vagy bérbeadó illeti-e a szelvényt? A bérlet, vagy bérbeadó egymás között megegyezhethetnek. Ilyen egyéniség hiányában a törvény a bérlet tekinteli termelőnek.

Mire való a gabonalevél? A gabonalevél úgy hozzátartozik a gabonához, mint a marhalevél az állathoz. Amikor a gazda eladja a gabonát, átadja a gabonalevelet is a vevőnek. A gabonalevél végig kíséri a gabonát addig, amig

felőrlik, vagy exportálják. A malmoknak másra, mint vasmolásra, nem szabad gabonát átvenniük. A molnár minden kilogramm gabonáért, amit a vasmőrlés ellenében kap, 3 fillért tartozik fizetni a termelőnek.

Mi a gazda haszna? A gazda métermázsánként 3 pengővel magasabb árat kap a forgalmi áránál. Mivel eladó gabonája az egészen kicsiny birtokosnak nincs, ezt más módon kár-

A német kormány bukás előtt

— Felosztatják a birodalmi gyűlést és életbeléptetik a diktatura-paragrafust —

BERLIN, július 15. A német kormány bukás előtt áll. Ma délután került második tárgyalásra a fedezeti törvényjavaslat és egészen biztos, hogy leszavazzák a kormányt. Még nem tudni, milyen álláspontot foglal el a

pótollja a törvény. Annak a kisbirtokosnak, a kinek kataszteri tiszta jövedelme nem haladja meg a 8 pengőt, annak adóját a kiscgazda helyett kifizeti az állam.

Mi a kereskedő és iparos haszna? Eme társadalmi osztály közvetve élvezi az új törvény előnyeit, még pedig azért, hogy a mezőgazda vásárlóképesége növekedik. A kenyér árában a gabona árának ilyen módon történő emelkedése kifejezésre nem juthat, mert a kenyér ára nem követte a gabona árának esését. Ha mégis kísérlet történnék a kenyér árának emelésére, azt a kormány minden erejével megakadályozza.

Bratianu György felesége tüntetett
Bratianu Vintila ellen

Fennsést keltő politikai pikantériá Bucarestben.

BUCURESTI, július 15. Amikor Bratianu Vintila a királyi kihallgatás után távozott a királyi palotából, két elegánsan öltözött hölgy odaugrott autójához és azt kiáltotta a liberális pártvezér felé:

— Piu! szegyeje magát.

Az Ordinea foglalkozik az esettel és megállapítja, hogy a két hölgy az eset megtörténte után egy lasi jelzésű 522 számú Packard-autóba szállt

és elrobogott. A lap mai számában azzal a pikáns szenzációval rukkolt elő, hogy

az autó Bratianu György tulajdona és a két tüntető hölgy egyike Bratianu György felesége volt.

Az Ordinea teleplezése általános feltűnést keltett.

— Felfüggesztették a székesfehérvári polgármestert. Székesfehérvárról jelentük: A belügyminisztérium táviratilag felfüggesztette Zavaros Aladár polgármestert és Varga Elemér műszaki főtanácsost, akik súlyos visszaéléseket követtek el a szállítások körül.

Vajda-Hunyad.

Irta: Werner Sándor dr.

Itt állok híres Hunyadvárának történelmi emlékü falai között, az egykor fényességben tűnőklő erdélyi fejedelemség emlékeztető Vajdahunyadának ezer színpompás, kedves virágtól meghintett sáncában. És amint hallgatom, hogy a nyár ezernyi kis virágmuzsikusa hogyan küldi életet illatpíllanóit és cresendóit sejtelmes putpurriban az ózónos éther felé és amint járom képzetemben a történelmi múlt fényes mesgyéit, a vár ormairól, a megmaradt tetők és falak mohlepte tekintetéből a rideg enyészet komor szava szólal hozzám... Mint egy finom antik vitrindarab, olyan ez a várkastély a maga eizellált, oszlótörékenységeiben, mely porladó lendületeivel, akárcsak a velencei Grand Canal még pompázó palotásora, minden enyészetes és végzetes földi sorok szimbolumát mereszti elém. Hiába tűnőklől ki az anyagból diadalmasan az örökkön való művészet szelleme, az alkotó erő, az arányok megindító komoly szépsége, a kis Zavaros patak sekély vizéből a tenger lagúmainak siri mementóját érzem.

Megkapó az a környezet, amelybe ez a minden ízében érdekes középkori műemlék be van ágyazva... Északról az aranyhordó nagy-ági bércek hullámvonala tekint alá és a kincses szőlőhegy lejtőjén szőlővenyigék ide bárázdái rovátkolják a láthatárt. Délről titokzatosan int a magasságos Retyezát orma, minden teremtetett turistalélek vágyakozásának célpontja. Most éppen szemérmesen ölti magára egy lenge felhőnek fehér fátyolát. Ha megkondulnak a kis város harangjai, a páriát ritkító néma történelmi sziluette álomlétre kap és a pittoreszk hangulatot szinte melodramatikusan festi alá a harangok összefonódó játéka. Nem hiába dolgozik sorényen ebben a kiamá-

zandó hangulatban kicsiny vásznán egy szorgalmas piktor a Himes-bástyával szemközt, a forró nyári napon.

Szinte meg szeretném állítani az idők örlő malmát, talán lerögzíteni a jelent, hogy időlen időig legyen távol innen a lassu pusztulás, amely martaléku szedi a téralkotó képzetet és a nemes arányok szépséges akkordjait. Az arányoknak azt a zenéjét, amit a nagy olasz cinkvencento művészi elmélyedése és költői ihlete olvasztott egykor a vár architektúrájába, amikor a hatalmas, a művészetekben otthonos, bőkezű Korvin Mátyás vezényelte ide a páratlan pompájú, fényes udvarába segreglett itáliai mérnökök és művészek legjavát, vagy amikor másfél évszázaddal később az előkelő, tudós fejedelem: Bethlen Gábor, az akkori művelt Európa legnagyobb stílusú mecénása varázsoltta ide a korai reneszánsz és a nemes sulyu góthika legértékesebb ölelkező elemét.

Amint járjuk a vártan a hosszú folyosókat, tágas termeket, kisebb szálakat és széles udvarokat, elhaladunk a titkos hivatásu kamarák, a félig lezárt freskók mellett s a bástyáüregek kandi résein szemünk a messzeségbe réved, már nem is a középkori vár architektúrája áll reflexióink középpontjában, hanem az a szuggesztív, színes, eleven kép, a mellyel képzeletünk a téreket önkéntelenül benépesíti s elénk varázsolja az itt sok századoknak előtte lüktető régmúlt hangos életet. A Zalazsd patak habjai felér husz ölnyire emelkedő Himes-torony buzogánytetején barnaköntösös kiirtosók jelennek meg és mélabus jeleket fúrnak a kéklő messzeségbe. Oldaltabb a rondella tágas termében verejtékes jobbagyok halmozzák hatalmas bálákba az élelmszert, gabonát, takarmányt, nohhezebb idők elkövetkezésének előrevetett árnyékaképpen. A bástya mellett vasrácsos ablakok mögött török foglyok szünyegnek, onnan szüremkednek

elő a messze kelet bus, vágyakozó, misztikus melódiái. Távobabb a „németek házában“ szálas germán zsoldosok vigadnak, kockáznak, igazgatják ezüstveretű vértjeiket és széles pallósszemű kardjukat megvillantják olykor az izzó napsugárban. Jobbra a pilléres várhidtól, amelynek végén hatalmas láncokon lógó felvonó hidat őrzének a lándzsás kapuőrök, a várpalota terjedelmes fehér ablakai nyitvák. Bentrol, a hatalmas tereméből fojtott morajból emelkedő zugás hallik ki a mélység felé, itt az „országházban“ dől el most sokak sorsa, a vár sorsa, talán sok emberöltő sorsa. A várpalota másodemeletén a vársáncból felnyuló magas köpillérekön nyugvó erkélyek gyönyörű faragású gótikus ablakain színes, keleti szőnyegeteket lenget a szél és az egyik ablak iva alól feketefátyolos, sápadt hölgy hajol a mélység felé, szeme sóváran mered a távolba. Valakit vár, visszavár valakit, aki többé sohasem jő vissza.

A szinte egiptusi oszlophoz hasonló durva, fehér terméskőből rótt Kapisztrán-torony, terméből edénycsörömpölés, pohárcsengés hallszik, itt a pohárnokok, ételhordók és kukták fürge hada készülődik, gondoskodik, hogy az inyes falatok és a Kincses-hegy tüzes leve gyorsan simítsák el a gondterhes homlokokról a honfibu aggódo redőt. Kürt harsan a hátsó udvarban és a hátsó kapuhidon csakhamar katonák vonulnak ki, a gyermekhad meg ujongva bucsuzik a távozóktól... A felkiáltójelként mapasba meredő Nebojsza-bástya torony-őrsége sokáig vált a távozókkal különös fényjeleket.

Igy fűződhetett össze a jelen a múlttal, az élet az elmúlással annak az embernek az elgondolásában, aki több mint háromnegyed évszázad előtt szemlélte a helyen Hunyadvár omladozó falait.

Az Ordinea szerint egy tusnádi szanatóriumtulajdonos is kémkedett Romániában

Előkelő bankár a kémek névsorában. Újabb nevek a bucaresti-i német kémszervezet lajstromából.

BUCURESTI, július 15. Az Ordinea rendületlenül folytatja kémleleplezéseit. Ma rendkívül érdekes új részleteket hoz. Megállapítja, hogy a kémek sorozatában dr. Ettinger Leo volt tusnádi orvos is szerepel, aki havonta átlag 5000 lejt kapott a német kémszervezettől. Ettinger dr.-nak a háború előtt szanatóriuma és villája volt Tusnádon és 1915-ben és 1916-ban állandóan átjárt Romániába, ahol politikai híreket szerzett a központi hatalmaknak. A lap leközöl egy hozzá beküldött levelet, amely megállapítja, hogy dr. Ettinger ma

egy magasrangú román tiszt sógora

és azt állítja, hogy kutassanak az illető tiszt életkörülményei után.

A következő leleplezett egy Goldschmidt Gyula nevű egyént, aki az Ordinea által közölt kimutatás szerint összesen 647.000 lejt vett fel a nemektől. Goldschmidt — írja a lap — a Bank of Romania volt igazgatósági elnökének, báró Traucknak az unokaöccse, aki Bucarestben a Banca Comercialát alapította s ma Bécsben él fiával dr. Goldschmidt ismert bécsi orvossal együtt. A lap még több nevet közöl le: T. Ionescu, Ludwig Jakab és dr. Goldberger nevét, követelve, hogy a belügyminiszter állapítsa meg, miszerint a felsoroltak között kik élnek még ma az ország területén.

Szenzációs fejlemények történtek a csiki erdőpanama ügyében

Az Ordinea feltűnéskeltő cikke — Házkutatások Brassóban

A király audienciára rendelte magához az igazságügyminisztert

A panamaügybe az OFA is belekeveredett —

Az Ordinea Dobrescu letartóztatását követeli titkár kezéhez.

BUCURESTI, július 15. Néhány héttel ezelőtt az ilfovi törvényszék hármasként vizsgálóbírói hivatala befejezte a vizsgálatot a nagy port felvert csiki erdőpanama ügyben és megszüntette az eljárást Dobrescu Aurel volt földmívelésügyi államtitkár s erdélyi kormányzó ellen, azzal az indoklással, hogy a volt államtitkár terhére semmiféle bizonyíték nem merült fel. Ezért annál nagyobb meglepetést kelt a liberális Ordinea mai számában megjelent cikk, amely a csiki erdőpanama ügyében szenzációs fejleményeket leplez le.

Az Ordinea szerint

Károly király audienciára rendelte magához Iunian igazságügyminisztert a csiki erdőpanama ügyében.

Iunian az audienciáról visszatérve, magához rendelte Cornescu táblai főügyészt, akinek tudomására hozta, hogy Dobrescu ügyében a vizsgálat

nem folyt le a legszigorubb pártatlansággal. Cornescu erre betejesztette állásáról való lemondását és kérte, adjanak neki másik beosztást. Miután a vezető főügyész ragaszkodott kívánságának teljesítéséhez, Iunian teljesítette kérését és a Dobrescu-ügyet átadta Praporgescu táblabírónak.

Miközben Bucarestben ezen események játszódtak le, a csiki erdőpanama ügyében Brassóban szenzációs fejlemények történtek. Stănescu vizsgálóbíró, aki a határköpanama ügyében Brassóban folytatott vizsgálatot, felhasználta az alkalmat és

házkutatásokat eszközölt Dobrescu Aurel néhány rokona és közeli barátja lakásában.

Az eredmény meglepő volt. A házkutatások alkalmával több üzleti levelet találtak, amelyből megállapítást nyert, hogy

Dobrescu nagyarányú üzletet készült kötni a magyarországi OFA vállalattal, amiből jelentékeny anyagi haszna lett volna. A leveleken kívül több kitöltetlen miniszteri rendeletet találtak, amelyen csak a miniszteri végzés és aláírás szerepelt.

Az Ordinea idézi a Dimineața érvevontató híradását, amely közli, hogy Stănescu vizsgálóbíró Voinea Péter brassói vizsgálóbíró és Madarie ügyész kíséretében házkutatást tartott Dobrescu Sándor és dr. Manu brassói ügyvéd lakásán, majd a tapasztaltak nyomán kiterjesztette a házkutatást az OFA vállalat irodájára és Dobrescu Sándor magántitkárára, Aron Ionnak lakására. A magántitkár irodájában több olyan erdőkoncessziót találtak, mint amilyenek a csiki panama ügyében szerepeltek, ezenkívül olyan iratok kerültek a hatóságok kezébe, amelyek egy

minden részletében nagyarányú panamára vetnek világot.

Arról van szó, hogy fontos összegek folytak be az OFA vállalatból, Dobrescu volt állam-

A történetekkel kapcsolatban az Ordinea követeli Dobrescu ügyének újrafelvételét, valamint a volt államtitkár letartóztatását.

A lap cikke hatalmas feltűnést keltett a fővárosban és politikai körökben érthető izgalommal várják a fejleményeket.

RUDOLF SCHILDKRAUT, a világhírű filmszínész meghalt

Hollywoodban következett be hirtelen halála

HOLLYWOOD, július 15. Szomorú hír röppent szét ma világszerte az amerikai filmvárosból, Hollywoodból: Rudolf Schildkraut meghalt. Rudolf Schildkraut nevét, noha fénykorát nem a modern világban élte le, ma is ismerik film és színházi körökben. Egészen jogosan őt nevezték a világ egyik legnagyobb filmszínészének. A német származású művész a film térhódítása idején német színpadokról vándorolt ki Amerikába, ahol azonnal befutott. Németországban különösen a maszkíró művészete tűnt fel és ezt Amerikában is elismerték. Széles skálájú művészetében lencse elé

kerültek a legkülönbözőbb jellemű alakok, amelyeket világszerte megcsodáltak. Fia: József szintén filmszínész lett s igen keresett bonvivánszínész.

Rudolf Schildkraut-nak néhány hete ment Aradon egy igen sikerült képe a Második haza (kikötő a hajó) címén.

Halála bekövetkezéséről két különböző hír számolt be. Az egyik szerint a filmatálierben hirtelen szívrohamot kapott és fia lakására szállította magát, ahol kiszervenedett. A másik jelentés úgy tudja, hogy excemából származó vérmérgezés okozta nagy megdöbbenést keltő halálát.

Házkutatást tartottak Oprea János lakásán

Több fontos aktát lefoglaltak — A Budapesten tartózkodó Lindner kiadatása iránt megtették a diplomáciai lépéseket — Csütörtökön foglalkozik a tábla a letartóztatási határozattal — Arzenovici súlyos beteg — Megható találkozás a fogházban.

TIMISOARA, július 15. Oprea János ellen, a Timisiana ügyében, valamint a hatóság elleni erőszak és gyilkosság miatt elrendelt letartóztatási határozattal, a tábla csütörtökön foglalkozik. A táblai döntést nagy érdeklődéssel várják Temesváron. Az ügyészség rendelkezésére egyébként tegnap Oprea lakásán házkutatást tartottak, amelyet Radulescu Aurel ügyész, Isacu vizsgálóbíró, Danciu és Tibu komisszárok hajtottak végre. Három órát tartott a házkutatás, amely arra irányult, hogy a Timisiana ügyekre vonatkozó oktatnak birtokába jusson a hatóság, amelyek a vizsgálat kiegészítésére alkalmasak lehetnek. A házkutatás során több aktát lefoglaltak.

Lindner Ármán ellen, aki az ügyészség szerint a folyamatban lévő Timisiana-ügyben nagy szerepet játszott, mint megirtuk, körözölevelet adtak ki. Lindner állítólag Budapesten tartózkodik és kiadatására diplomáciai lépéseket tettek.

Jelentettük, hogy az aradi állomáson, a temesvári ügyészség kérelmére, az aradi ügyészség lefoglalt két csomagot, amelyet Oprea János küldött Svédországra. Érdeklődünk az esetről Oprea János feleségénél, aki kijelentette, hogy tényleg körülbelül 10 nappal ezelőtt adtak fel csomagot Svédor-

szágba, még pedig Oprea ott tanuló öccse számára. A csomag jogi könyveket tartalmazott.

A Timisiana ügyében letartóztatott másik vizsgálati fogoly, Arsenovici Gyula, a Temes-Bega vizsábályozási társulat kormánybiztosa, szombaton orvosi vizsgálatra jelentkezett és ekkor a fogházi orvos megállapította, hogy Arsenovici erősen előrehaladott állapotban lévő, idült cukorbetegségben szenved. Az orvos a vizsgálat alapján elrendelte, hogy Arsenovicit a fogház betegszobájában helyezték el. Az orvos véleménye alapján a fogházigazgató Arsenovicit tegnap délelőtt a fogház betegszobájában helyezte el, ahol a sikkesztés miatt négy évre ítélt és öngyilkosság kísérlete következtében megvakult Salamon Miksa sóhivatali főnök a lakótársa. Arsenovici vasárnap délelőtt fogadta első látogatóját a fogházban, fia személyében. A találkozás valóban meható volt. A fiu a fogház irodájában várta, míg édes atyját a fogházor bekísérte. Apa és fiu egymás karjába omlott és sokáig keservesen zokogott. Arsenovicit rövid beszélgetés után ismét visszakísérték a fogházba. Arsenovicit a rövid fogság is nagyvonalú megvilágításban látszott.

SZINHÁZ IRODALOM MŰVÉSZET

18 pályázó küzd az ideai színházi koncesszióért,

Negyedmillió kauceiót, félhavi gáziért bankgaranciát, huszonhat százalékos adót, tizenkét hónapos szerződést, pontos adófizetést követel a minisztérium az új igazgatóktól

amik elé súlyos akadályokat gördített a minisztérium

ARAD, július 15. Ilyenkor, nyár derekán, a színházi koncessziók ügyéről sokat szoktak beszélni, most különösen napirenden volt és van a téma. Mert részint az elmúlt idény válságos hónapjai után talán soha kíváncsiabbak nem várták színházi, de közönség-körökben is az új színházigazgatójelöléseket, mint jelenleg; és részint az illetékes minisztérium is gondoskodik arról, hogy a kérdés izgassa az érdekeltek kedélyét, hiszen ugyiszólván hétről-hétre halogatja a koncessziók kérdése fölötti döntését.

Amint az Aradi Közlöny legutóbbi lapszámában jelentette, a minisztérium legfrissebben éppen tegnap odázta el a döntést: ugylát-szik, a kérdés kapcsán a minisztériumnak fontos tennivalói vannak, amelyekről már szivárognak is ki hírek. Ezek a tennivalók természetesen könnyebbséget aligha jelentenek és csak nehézségeket okoznak. Itt az objektivitás kedvéért azonban már most sietünk megállapítani, hogy ezekből a miniszteri újításokból esetleg mégis származhat előny: — a színészeknek. De vajon a hátránnyal startoló igazgató biztosítani tudja-e azt a színészeknek, hogy az előny mindvégig előny is maradjon?

Sajnos, a jelek szerint a kérdést a jövő szezon próbája fogja eldönteni és akkor aggodva lehet föltenni a kérdést, hogy az erdélyi magyar színházi élet előírja-e a sok próbálgatást? Ha tekintetbe vesszük, hogy az új órában

a kormány ismét a nyakába tilteti a kisebbségi igazgatóknak a 26 százalékos adót,

akkor a feleletet már most meg lehet adni, hogy: — nem! A minisztérium, amint értesülünk, ismét megadja azt az engedélyt, hogy amelyik igazgató nem tart társulatánál idegen állampolgárságu tagot, akkor joga van a tavaly életben volt 13 százalékos adó élvezésére, de melyik igazgató tudja, tudhatja, hogy a társulatát megszervezni, hogy minden tagja szíromán állampolgár legyen? Főleg a nagyobb és az igényesebb közönséggel szembenálló társulatoknál lehetetlen ez, hiszen a belföldi színészanyag elvitathatatlanul gyenge, olyannyira, hogy

a nagyvárosok közönségei egyenesen megkövetelik a színésziportot.

Nem szabad itt kimeríteni a belföldi román állampolgársági színészek védelmét, különösen akkor nem, amikor Erdély egyetlen idevaló értékesebb bonvivánt, vagy primadonnát nem tud fölmutatni.

A 26 százalékos adó most azért kiváltságos, mert tavaly a 13 százalékos adóengedély kiterjedt 2—3 külföldi állampolgár szerződhetésére, most azonban — hírek szerint — ez megszűnik és a kormány legerélyesebb ellenőrzést helyezte kilátásba.

Tehát a színházigazgató szempontjából az első rém a 26 százalékos adó életbelépése, a másik pedig, ami egészen újszerű találmány: a negyedmillió lejes kauceió lehelyezése a bucaresti-i Cassa de Depunerinél. Ismeretes, hogy eddig is létezett kauceió, nagy társulatok direktorai részéről 100.000 lejt kellett letétbe tenni, amely holmi fedezetül szolgált volna arra, ha az igazgató nem teljesíti kötelezettségét a tagjaival, vagy pedig az állammal szemben. (A tagok ugyan ebből a pénzből még soha egy panit nem láttak, egy vigasz, hogy az állam sem.) Ezután tehát negyedmillió lejt lesz a kauceió, amihez még az is járul, hogy a direktor köteles — amint hírlik — társulata félhavi gázi-
tárol bankgaranciát felmutatni.

Nagyon szép, hogy a minisztérium emiatt részint viseli úgy az állam (ami természetesen is), meg a színészek érdekeit. Ha azonban régi direktornak negyedmillió készpénze volna, vagy legalább a már letett 100.000 lejen felül 50.000 leje, akkor sokkal okosabb lenne, ha a hátralekös gázi kiegyenlítésére fordítaná s

nem pedig a Cassa de Depuneriben helyezgetné el, amelyből — ismételjük — még egy színész hátralekös gáziját sem fizették ki. A színészek szempontjait gyakorlati alapon nem szolgálhatja ez a direktor megszorítás, amely végeredményben csak arra alkalmas, hogy az igazgató az új szezonban teherterheléssel induljon. Mert a mai direktorok csak a jövő év terhére tudnak előteremteni ezt az összeget. Új vállalkozónak pedig minden bizonnyal jobb dolga is akad, minthogy százereket öljön bele a színház kétes kimeneteli igazgatásába.

A minisztérium tizenkét hónapos szerződést kíván az igazgató és a színész között. A minisztérium igazolást kíván, hogy az igazgató a hó 10-ig adókötelezettségeinek eleget tett. A minisztérium fölemelt létszámú társulatot kíván az igazgatótól. Csupa nehezítő feltétel, a melyről most nehéz lenne előre kritikát gyakorolni. Lehet, hogy a szigorítás végre szűkebb vadászterületre utalja a direktorokat és nem lesz kénytelen a színész már tavasszal kivenni nyári kényszerszünetjét, de épúgy lehet a valószínűbbnek látszó ellentéte is. Mert nemcsak az igazgatók túlzott megszorításában van a hiba.

Egy azonban nagyon érdekes a koncesszió

A düsszeldorfi rém elődei

Hirhadt tömeggyilkosok — Báthori Erzsébettől Kürten Péterig — Beszámíthatók-e a tömeggyilkosok? — A kik előre megfontoltan, kidolgozott terv szerint követik el a sorozatos gyilkosságokat

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől). Tudományos körökben megindult a vita, vajjon épelméjű-e vagy sem a düsszeldorfi tömeggyilkos, Kürten Péter, aki végre a rendőrség kezébe került. Nehezen tételezhető fel ugyanis, hogy ilyen rémtetteket ép elmével lehessen elkövetni. Másrészt azonban azok a tömeggyilkosok, akik az utóbbi időben állottak az európai bíróságok előtt, semmi jelet nem mutattak az örületnek, ellenkezőben cselekedetükben ki lehetett mutatni a megfontoltságot és szándékosságot.

A francia Landru borzalmas tevékenységéről pontos könyvet vezetett.

A hamburgi Haarmann mosolyogva foglalt helyet a vádlottak padján, szakszerűen válaszolt az elnök kérdéseire és látható érdeklődéssel kísérte a tárgyalás menetét.

Angerstein, aki feltűnően rövid időn belül nyolc gyilkosságot követett el, maga is beismerte, hogy tudatosan cselekedett, ura volt szabad akaratának. A törvényszéki szakértők egyik esetben sem tudták a szabad elhatározás korlátosságát, vagy pláne örületet kimutatni.

A Harvard-egyetem nagynevű pszichológusa, Hugo Münsterberg professzor a háború előtt megvizsgálta az akkori idők két leghirhettebb tömeggyilkosának elmeállapotát. Az első az amerikai Orchardson volt, aki pokolgépeket rakott lépcsőkre és ajtók elé. Ezek a pokolgépek rengeteg ember halálát okozták. Münsterberg professzor behatóan megvizsgálta Orchardson elme- és lelkiállapotát és azt találta, hogy a tömeggyilkos közbömbös minden érzellemmel szemben. Például még erős tüszurásokra sem reagált. Ha pokolgépeit elhelyezte, a legcsekélyebb mértékben sem gondolt áldozatainak szenvedéseire.

Münsterberg professzor másik megfigyelési objektuma a nő kékszakál, Guiness asszony volt, aki egyedül álló farmján éveken át gyilkolta le áldozatait és összesen 12 férfit ölt meg és ásozt el. Münsterberg professzor ennél az asszonynál rendkívül erősen kifejlődött hisztériát konstatait. Guiness asszony nem rendelkezett a normális „Hemmung”-gal, amely az embereknél megaka-

háborúságban. Baj van a színházakkal. Kinlód-nak a direktorok, de versengő mégis bőven akad az új koncesszióért. Ezidén pontosan tizenhatszék kérvény fekszik Rebreanu államtitkár előtt. A kérvényezők: dr. Janovics Jenő, Szendrey Mihály, Erdélyi Miklós, Róna Dezső, Kovács Imre, Gáspár Jenő, Fehér Imre, Hevesi Miklós, dr. Ferenczy Gyula, Fekete Mihály volt igazgatók, Bérczy Mihály, Ihász Aladár, Tompa Béla, Szakács Árpád és még vagy négyen az újabbak közül.

Ahogy megállapítjuk azt a furcsaságot, hogy a rossz viszonyok és a nehézségek ellenére is tizenhatszék pályázója van az ideai koncesszióknak, éppenugy le kell szögezni azt, hogy a várakozás szigorítások miatt komolyabb direktorok közül ketten-hárman már a visszalépés gondolatával foglalkoznak, mert előre látják a szezon szomorú kimenetelét.

* Hangosfilm készül Budapesten a Tommy és társa című operettből és a címszerepet Mayer Kató, a Kolozsvár—Nagyvárad-i színházak ragyogó szubrettje alakítja. A felvételek augusztusban kezdődnek s mielőtt Mayer Kató azokra Budapestre utazna, szülővárosában, Aradon egy este eljátssza a Tommy címszerepét. — Fred Hood-ot László Andor játssza, akit nem kell Aradon bemutatnunk, hiszen mindenki emlékszik még a Cirkuszhercegnő, Kék mazur és sok más nagy operettbeli alakításaira. Mayer Katón és László Andoron kívül a főszerepeket Horváth Mici, Kiss Mariska, Felhő Ervin, Kassay stb. játsszák. — A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről előre gondoskodni. Jegyek elővételben kaphatók már a téli színház pénztárában naponta d. e. 10—4-ig és d. u. 4—7-ig. Helyárak 20—100 lejtig.

dályozza az esetleg felmerülő bűnös gondolatok végrehajtását. A tömeggyilkos asszony kényszer alatt cselekedett, ennek érzelmi feltételei azonban ismeretlenek voltak számára.

Az elmebetegség természetesen csak nehezen állapítható meg, mivel éppen az elmebetegek minden felindultság és félelem nélkül gyilkolnak, és ezért sokkal célszerűbben járnak el, mint azok a bűntevők, akik nem tudnak szabadulni a szivdobogástól. Így egy Wagner nevű tanító, aki 1913-ban Begerlochban kiirtotta családját, azután felgyújtotta Mühlhauset és ott is számos embert le-szurt, rémcselekedetének végrehajtásakor teljes megfontoltságot, sőt tervszerűséget tanúsított. — Eleinte beszámíthatónak találták, mivel négy éven át dolgozta ki tömeggyilkosságát, amely feleségének és öt gyermekének kiirtásából, fivére hét tagu családjának meggyilkolásából, egy falu felgyújtásából és a szembenjövő leszurásából állott. Beható vizsgálat azonban megállapította, hogy Wagner tanító nem volt épelméjű. Sokkal könnyebben felismerhetők azok a rémtettek, amelyek szexuális vágyak következményei. Ebbe a kategóriába tartoznak a már említett Haarmann, a berlini asszonygyilkos Grossmann, aki vizsgálati fogságában öngyilkos lett, a francia Wache, aki a múlt század 90-es éveiben 11 kéiggyilkosságot követett el és mindenekelőtt Magyarország XVII. századbéli történetének szomorú nevezetessége, Báthory Erzsébet, aki 57 parasztleányt kínzott halálra.

Ismét más kategóriába tartoznak azok, akik áldozataikat egyuttal kirabolják. Ide számítható Kiss Béla, a cinkotai hordók hirhadt gonosztevője. Draja Berne amerikai virágárusnő is kirabolta áldozatait. A csodaszép leány ismeretséget kötött férfiakkal, azokat elcsalta lakására, ott megmérgezte és kirabolta őket, majd holttesteiket szeretőivel valamelyik más uccában levő ház kapujá elé tette. Áldozatainak száma 15-re rugott. Az utolsótól egy 80.000 dollár kiállított csekket vett el. Ennek a pénznek segítségével Délamerikába akart költözni és ott dohányültetvényt vásárolni. A csekk beváltásakor azonban elfogták és csakhamar a villamos széken fejezte be gonosztevő életét.

A „görög császár“ a huszadik század leg-szenzációsabb pörét nyerte meg Görögország ellen

Egy olasz bebizonyította, hogy egyenes leszármazottja Paleologosz bizánci császárnak — A nápolyi bíróság elismerte jogait — Görögország biztosította olaszországi javait a lefoglalás ellen — Komoly fordulatot vett a mulatságosnak indult perelkedés — A pernyertes javára lefoglalhatják az olasz kikötőben horgonyzó görög hajókat is.

RÓMA, július 15. A történelem úgy tudja, hogy 1453-ban, amidőn a törökök elfoglalták Konstantinápolyt, a bizánci fővárosért folytatott harcban elesett Paleologosz Konstantin, az utolsó bizánci császár is. A többi Paleologoszokat a törökök idővel legyőzték és birtokaikat lefoglalták.

A történelem a Paleologosz-dinasztiát már régen kihaltnak tekintette, azonban újabban két esetben is történik említés arról, hogy a Paleologosz-dinasztia máig is él kései unokáiban.

Paleologue volt pétervári francia nagykövet, a jelentős francia politikus és memoáíró, a háborús Oroszországról írott könyvében hangoztatja, hogy

a Paleologosz-dinasztia leszármazottjának tekinti magát.

Most pedig a nápolyi bíróság döntötte el annak rendje és módja szerint, jogérvényesen, hogy egy Paleologosz még életben van.

Egy Capone nevű olasz állampolgár még 1921-ben olyan dokumentumokat terjesztett a bíróság elé, amelynek az ő családját a bizánci Paleologoszok közvetlen leszármazottjának jelölik meg.

Eleinte azt hitték, hogy valami tréfáról vagy mániáról van szó s a görög sajtó az esetről írott hosszú cikkekkkel szórakoztatta olvasóit. De

Capone iratai valódiak, amint ez most kétségtelen megállapítást nyert.

Caponenak sikerült bebizonyítania császári származását és a bírósági ítélet alapján

Caponenak most joga van a Paleologosz-dinasztia görögországi császári birtokaira. Ezek a birtokok Peloponézosz jó részét foglalják el s Tesszália egy része is hozzájuk tartozik.

Mivel a „görög császár“ a nápolyi bíróság előtt megnyerte a pörét, teljes igénye van ezekre a birtokokra. A görög kincstár kéréselője ugyan felebbezett az ítélet ellen, de a felebbezést elutasították és

Capone ugyan nem görög császárnak, de görög nagybirtokosnak ismertetett el azzal a kikötéssel, hogy az olasz kormány engedélyt ad az Olaszországban található görög kincstári vagyon lefoglalására Capone jogos igényeinek kielégítése céljából,

amivel az olasz jog szerint Capone olasz állampolgárnak joga van az Olaszországban fellelhető görög kincstári vagyont lefoglalni, tekintve, hogy a neki juttatott birtokok olasz területen kívül fekszenek.

Az egész fantasztikus történet, amely igen mulatságosan indult, ezzel komoly fordulatot vett.

A görög kormány, mielőtt értesült a nápolyi ítéletről, nyomban utasította illetékes közegét, hogy az Olaszországban lévő görög vagyont sürgősen távolítsák el onnan, különösen pedig vonják ki az olasz

bankokban elhelyezett görög állami pénzt és helyezték el más külföldi pénzügyintézetekben.

A görög kormány ugyan reméli, hogy az olasz igazságügyminiszterium, amely a bírósági ítélet klauzuláját illetően még dönteni fog, nem fog hozzájárulni a görög állami vagyon lefoglalásához, de minden eshetőségre ké-

Csehszlovák mintara készül a romániai kisebbségi törvény

II. Károly király kívánságára a parlament őszi ülészekén először a kisebbségi törvényt tárgyalják

BUCURESTI, július 15. A lapok jelentése szerint az évek óta beígért kisebbségi törvény hamarosan a parlament elé kerül. A kormány elhatározott szándéka — írják a lapok, — hogy a parlament október 12-én megnyíló ülészekén II. Károly király egyenes kívánságára, először a kisebbségi törvényt tárgyalta.

A törvényt kidolgozó bizottság elnöke Pop. helyettes külügyminiszteri államtitkár, aki a nyár folyamán Csehszlovákiát, valamint a balti államokat bejárja, hogy a szükséges anyagot összegyűjtse. Az új törvényt a gyulafehérvári pontok alapján dolgozzák ki és nagyjában hasonlítani fog a csehszlovák kisebbségi törvényhez.

120 erdélyi ecetgyár szünteti be működését a súlyos adóterhek miatt

Memorandum a pénzügyminiszterhez a szesz-törvény sérelmei miatt — Az ecetgyárosok delegációja utazik Bucurestibe

— A romániai ecetgyárosok kongresszusa Aradon —

ARAD, július 15. A romániai ecet-szeszgyárosok egyesülete ma kongresszust tartott a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében. A kongresszus délután fél háromkor kezdődött és azon teljes számban képviseltették magukat az erdélyi és bánáti szeszgyárosok. A kongresszus egynyelvű tárgya az ujonnan életbelépett szesz-törvény elleni állásfoglalás volt. A szesz-törvény egyes pontjai ugyanis súlyosan érintik az ecetszesz-gyárosokat is. A törvény erre az iparágra oly sérelmes pontokat tartalmaz, amelynek gyakorlati konzekvenciája nagyjelentőségű lépésre készítette az erdélyi és bánáti ecetszesz-gyárosokat. Arról van ugyanis szó, hogy ezek az iparvállalatok nem bírják a rájuk háruló súlyos terheket és így inkább beszüntetik üzemüket. Ennek az ipárnak a megbónulása nagyjelentőségű az ország gazdasági életében, miután Erdélyben és Bánátban 120 ecetgyár van működésben, amely 5000 munkást foglalkoztat és ennek folytán ismét tetemesen felszaporodik a munkanélküliek száma.

Az ecetszesz-gyárosok aradi kongresszusát Rácz Jenő aradi ecet-gyáros nyitotta meg Rácz Jenő megnyitó beszédében vázolta a romániai ecetgyárosok lehetetlen helyzetét, amely az új szesz-törvénnyel kapcsolatosan állott be. A sérelmek érdemi részének felsorolásánál különösen a fogyasztási és forgalmi adók magasságát kifogásolta, ezenkívül megdöbbentő képét adta annak, hogy az ecetgyártáshoz szükséges nyersanyagnak milyen túlzottan magas a piaci ára. Rácz Jenő határozati javaslatot terjesztett a kongresszus elé, amely szerint tekintettel az ecetgyárakra rótt súlyos terhekre, minden erdélyi és bánáti ecetgyár szüntesse be működését.

A kongresszus hosszas vita után elfogadta Rácz Jenő határozati javaslatát azzal a megdélással, hogy egy szűkebb küldöttség keresi majd fel az illetékes miniszteriumot, amely memorandumot nyújt át Popovics pénzügyi-

niszternek, amelyben a romániai ecet-gyárosok egyesülete rámutat arra, hogy a súlyos terhek miatt az erdélyi és bánáti ecet-gyárosok kénytelenek voltak beszüntetni üzemüket. Az üzembeszüntetéssel kapcsolatosan a belföldi piacot is tekintélyes veszteség éri, amennyiben az ecetgyártáshoz szükséges mintegy 1000 vagon tengerivel lecsökkent a piac fogyasztóképessége, eltekintve attól, hogy újabb ötezer munkás válik keresetnélkülivé.

A Romániai ecetgyárosok egyesülete végül elhatározta, hogy a memorandum egy példányát eljuttatják az országos szesz-szindikátushoz. A miniszteriumhoz küldendő delegációba pedig Hirsch Ferencet, a temesvári Löwinger Ecetgyár R. T. igazgatóját és Rácz Jenőt a Reusz Mór és Fiai aradi ecetgyár beltagját választották be. Ezzel a kongresszus véget is ért.

Az aradi mozik mai műsora

CENTRAL: ANNAPOLIS. (Tenger hősei.) Szenzációs hangos film. Romantikus történet az amerikai tengerészcadetok életéből. Főszerepekben: John Mack Brown és Jeanette Loff. Ezt megelőzőleg egy újabb Mickey—Mouse hangos trükkfilm: „Egy hajó reng a hullámokon“ fogja a közönség kedélyét a legderűsebbre hangolni. Előadások 5, 7 és negyed 10 órakor kezdődnek. Kezdekör az ajtók bezáratnak.

SELECT: 5, és 7 órakor:

MODERN: (Nyári mozgó helyiségben) fél 10 órakor. Premier. A CSEMPÉSZ MENYASSZONY. Romantikus dráma. Főszerepekben: Jenny Jugo és Enrico Benfer.

ELITE: 5, 7 és negyed 10 órakor. Új műsor. DIANA. Életkép a napoleoni háborús diókból. Olga Tschekova és H. AD. Schlettow-val a főszerepekben.

GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órakor. CSILLAG FIA. Szenzációs kalandor dráma a cowboyok életéből. Főszerepekben: Fred Thomson.

VARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ
ELŐFIZETŐINKNEK,
valamint olvasóinknak lapunkat a postabélyegkülönbözet megtérítése ellenében bérhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadói hivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak naponkénti pontos feladásáról gondoskodik

HIREK

Deutsch Andor emlékének áldozott a Chevra Kadisa mai ülése

ARAD, július 15. A Chevra Kadisa mai választmányi ülésének első tárgypontját Deutsch Andornak, a tragikusan elhunyt nagykereskedőnek szánta. Az ülésen a választmányi tagok teljes számban megjelentek. Dr. Keppich Jakab elnöki megnyitása után azonnal rátért az elhunyt érdemeinek méltatására és gondolatokban gazdag szavakkal parentálta el Deutsch Andort. Dr. Keppich szavait az egész választmány állva hallgatta végig. Dr. Keppich ezután proponálta, hogy a Chevra Kadisa az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvileg ismerje el és családjának levél útján ismételtlen fejezzék ki részvétüket. Ezenkívül az elhunytnak és feleségének diszsignet adományoznak, melyet a Chevra Kadisa fog gondozni. Továbbá a Szeretetház egyik szobájában, melyet róla fognak elnevezni, arcképét is elhelyezik. Ebben a szobában halála évfordulóján gyászistentiszteletet tartanak lelki üdvéért.

— **Időprognózis.** Változékony idő várható esőkkel és a hőmérséklet csökkenésével.

— **Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli,** hogy a jövőben a katonai hatóságok semmiféle iratot nem láttatnak azoknak, akik nem rendelkeznek katonai könyvecskével, az ugynevezett „livret”-tel. Mindenkinél, aki a hadkiegészítő parancsnokság körzetébe tartozik, szabályszerű könyvecskével kell rendelkeznie, amelynek kiadása iránt bélyeggel ellátott kérvényt kell benyújtani az aradi Cercle de Recrutement-hoz.

— **Kik lesznek a telefonépítő Morgan-csoport igazgatóságában.** Bucurestiből jelentik: A Morgan-csoport telefonszerződése fölött annak részleteit illetőleg még mindig folynak a tárgyalások. Így a törvényszéki bejegyzés sem történt eddig meg. Az igazgatóság tagjait illetőleg már folynak a találgatások. Kiszivárgott hírek szerint tagja lesz a Morgan-csoport igazgatóságának Hatiegan Emil, a másik Alevra volt miniszter.

— **A magyar kormány is elkészült a Briand-jegyzékre adott válasszal.** Budapestről jelentik: A 8 Órai Újság híradása szerint a kormány elkészült a Briand-jegyzékre adandó válasszal, amelyet Párisban ma nyújtanak át. Amennyiben az átnyújtás ma megtörténik, holnap a nyilvánosságra hozzák a jegyzék teljes szövegét.

— **A FELVIDÉKI DIÁKBIZOTTSÁG SZOROZATOS KATASZTRÓFÁJA.** Pozsonyból jelentik: A diáklelegáció visszaérkezése után, csak most derült ki, hogy sorozatos katasztrófák pusztítottak a felvidéki diákbizottság körében. Így négy diák a belgrádi kongresszus ideje alatt a Dunába fulladt, egy tifusban meghalt, egy megőrült a nagy hőség-től, egy vérmérgezést kapott és kettő eltűnt. A hír nagy megdöbbenést keltett a Felvidéken.

— **Harmadik bíró bevonásával holnap tárgyalják az Ipar- és Népbank tisztviselőinek ügyét.** Jelenítettük, hogy az aradi törvényszék Moldován-tanácsa mára halasztotta el az ítélethirdetést az Ipar- és Népbank volt tisztviselőinek nyugdíjügyében. Ma délelőtt az ítélet kihirdetése előtt dr. Fischer Jenő ismét szólásra emelkedett és annak megállapítását kérte, hogy a pénzintézet tisztviselői nem fizették be a nyugdíjalapszabálynak megfelelő összegeket. Sarbu dr. a tisztviselők nevében a kifogás visszautasítását kérte, miután a nyugdíj befizetéseket maga a pénzintézet eszközölte. A bíróság erre ismét visszavonult és miután nem tudtak megállapodni a kifogás elbírálásában, az ítélethirdetést holnap reggel kilenc órára halasztották, amikor egy harmadik bírót is be fognak vonni. Dr. Fischer Jenő felköllyamodást jelentett be, miután a bíróság nyári szünete a holnapi nappal megkezdődik, amikor csak fontos ügyeket tárgyalhatnak és ennek dacára holnapra tűzte ki a bíróság az ítélethirdetést.

— **Egy kilenc éves fiút halálra marcangolt egy farkaskutya.** Gyömrőről jelentik: Egy kóbor farkaskutya megtámadta az uccán Barna István kilenc éves kisfiút, akit annyira összemarcangolt, hogy a fiút hajdokolva szállították kórházba. Egy asztalosmester verte agyon a kutyát, amelyről kiderült, hogy Csendes Mihály munkás tulajdona. A munkás Allen megindult az eljárás.

Jelentős szavazattömegek érkeznek az Aradi Közlöny strandszépségsversenyére

Fontos helyváltoztatások a szépségek névsorában — Magyarországból is érkeztek szavazatok — A verseny mai állása

ARAD, július 15. A mai nap nagy változásokat hozott az Aradi Közlöny strandszépségsversenyében. Valóságos forradalom dult a strandszépségek névsorában, szinte ugylátszik, hogy a komoly verseny csak most indult meg. A forradalmat az Aradi Közlöny ama kedvezménye indította meg, amellyel ismét forgalomba hozta az A. és K. betűs szelvényekkel ellátott lappeldányokat, megállapítva, hogy ezek öt szavazatot számitanak. Ugy a strandon, mint az egyes lapárusítóknál, de főképpen a lap kiadóhivatalában hatalmas mennyiségben fogytak az A. és K. szelvényes lapok és az illymódon leadott szavazatok alaposan megváltoztatták a verseny eddigi állását. Vigh Ibolyka, aki újabb 600 szavazatot kapott változatlanul megtartotta első helyét, éppen úgy nagyszámú szavazatot kaptak és változatlanul eddigi pozíciójukban maradtak: Aszlán Baba, Székely Klári, Reichel Lulu, Sepsy Sándorné és Vas Boriska. Erősen előreugrottak a mai tömegszavazás folytán Mang Médi (Pécska), aki körülbelül 600 szavazatot kapott, Scharfstein Mancsi, Tamasdan Octavia, Silberer Sacy és Molnár Nóra. Érdekes, hogy ma postán is érkeztek szavazatok, így Aszlán Baba ma Magyarországból kapott 200 szavazatot. Szépszámu szavazat esett Vikol Magduskára is. Miután az A. és K. betűs szelvényű lappeldányok vásárlása állandóan folyik, előrelátható, hogy a legközelebbi napok igen intenzív küzdelmet hoznak a favoritok között.

Itt írjuk meg, hogy miután Uglesity Olga két helyen is szerepelt, összevontuk szavazatait és Pécskánál 532-vel összesítettük. A verseny mai állása egyébként a következő:

Vigh Ibolyka	4850	Silberer Sacy	285
Aszlán Baba	3526	Bossányi Edith	259
Kornis Margit	3020	Nádassy Erzsébet	258
Vajda Mancsi	2354	Duffner Rózsi	221
Székely Klári	2126	Molnár Nori	220
Halmos Böszö	1424	Sándor Mancsi	210
Barbura Iris	1346	Brenner Sárika	206
Reichel Lulu	1324	Stoian Marika	205
Szabó Olga	1220	Mados Juliska	195
Sepsy Sándorné	1175	Nyári Anikó	185
Vas Boriska	1132	Cómsa Baba	178
Suciu Jánosné	810	Marian Aranka	165
Vértes Cella	732	Czegka Baba	157
Scharfstein Mancsi	720	Kónya Mancsi	154
Joanovics Györgyi	705	Vikol Magduska	150
Brunner Káoi	622	Valatin Lili	148
Jabl Maresi	578	Berár Ilonka	146
Szigeti Baba	578	Scharfstein Emma	145
Bierkenheuer Sacy	550	Weinfeld Mariska	142
Heller Olga	520	Rosenzweig Kári	127
Lócs Maca	502	Weissberger Márta	126
Roth Klári	498	Berger Pólika	125
Kluger Duli	438	Anerkán Lucy	120
Farkas Mariska	448	Scharfstein Ella	90
Hajnal Babi	435	Paulini Róbertné	87
Tamasdan Octavia	426	Gartner Olga	78
Kabdebó Imi	422	Grosz Klára	68
Bartók Irénke	415	Hoffmann Baba	58
Fischl Róbertné	397	Noszkay Manyika	57
Diószeghi Józsefné	358	Belgram Kató	56
Szömörkényi Magda	356	Diamant Olga	55
Meiszner Gyuláné	354	Oravetz Ili	54
Vuleu Mici	332	Bakk Imréné	52
Book Hermanné	326	Simon Pirike	51
Kárpáthy Irén	315	Götz Imréné	50
Kellemen Irma	299		

PÉCSKA:

Mang Médi	1056	Kovács Ica	245
Kuliner Irén	755	Molnár Jolánka	152
Uglesity Olga	532	H. Jurik Rózsi	95
Heim Klára	440	Reiner Anni	90
Elias Lili	340		

A rendőrség és a zavargók véres összeütközése Kairóban

Tizenkét halott, százhusz sebesült — A tüntetők feltartóztatták az uccákon közlekedő autobuszokat — Komoly forradalmi jelenségek Egyiptomban

KAIRÓ, július 15. Kairóban az egyiptomi WAFD párt a monsurai zavargások áldozatainak emlékére két óras gyászt rendelt el. A gyász alkalmával a tüntető párt Nahasa pasa képével díszített zászlókkal a Mohamed Ali-térre vonult fel, ahol a fiatalabb zavargók előbb bezúzták a tér ablakait, majd pedig a teherautókat feldöntötték és meggyújtották.

— **Eljegyzés.** Moszlényi Bözsi urleányt eljegyezte Eisler Miklós, a „Traian” borszeszgyár r. t. igazgatója.

Menyasszonyi kelengyék

RUTKAY & BOTYE cégnél, ARAD, megyeházzal szemben.

— **Olasz- és Franciaország erre az évre beszüntették a flottaépítkezést.** Párisból jelentik: Ismeretes, hogy a francia kormány jegyzékkel fordult Olaszországhoz, amelynek azt az ajánlatot tett, hogy erre az évre szünetessék be kölcsönösen a flottaépítkezést. Ma este nyújtotta át az olasz nagykövet a Quai D'Orseyn kormányra választát, amely szerint Olaszország megelégedését fejezi ki a javaslat felett és hajlandó belemenni egy ilyen megállapodásba. A lapok örömmel regisztrálják az olasz kormány választát.

— **Összeesküvés az angol kormány megbuktatására.** Londonból jelentik: Súlyos válság lebeg az angol kormányt. Az ellenzék a napokban közös bizalmatlansági indítványt terjesztett elő az indiai zavargásokkal kapcsolatban. A Daily Herald ma oikket ír a helyzetéről és megállapítja, hogy valóságos összeesküvés szövődött a kormány megbuktatására. Maga Lloyd George is a bizalmatlankodók között szerepel.

és meggyújtották. A rendőrség előbb botokkal verte szét a tüntetőket, akik azonban ellentámadásba mentek át, úgy, hogy a rendőrség kénytelen volt fegyverét használni. Sortüzet adott le a zavargókra, akik közül tizenheten elestek, százhuszan pedig megsebesültek. A tüntetők két magasbrangu rendőrtisztet sebesítettek meg súlyosan. Több letartóztatás történt.

— **Katasztrófát okozott egy cséplőgépbe csapott villám.** Kecskemétről jelentik: A közeli tányák egyikén cséplés közben zivatar támadt. A munkások és munkásnők a cséplőgép alá bujtak. Vihar közben az egyik villám belesapott a cséplőgépbe, négy munkás haldoklik, hét súlyos sérüléseket szenvedett.

— **A prohibíciós rendőrség által lefoglalt sört kiitta az összegyűlt tömeg.** New-Yorkból jelentik: A New Jersey államban levő Camben városban a prohibíciós rendőrök egy sörrel megrakott teherautót foglaltak le. Az autót a rendőrségre vitték, majd felmentek az épületbe, hogy további utasításokat kérjenek. A parancsnokság elrendelte, hogy a sört döntsék ki a csatornába. Közben az uccán hatalmas tömeg gyűlt össze, amely lyukat vert a hordókba és kiitta a sört. Mire a rendőrök visszaérkeztek, már csak az üres hordókat találták.

— **Az utólag megváltott magyar vizum ötven százalékkal olcsóbb lesz.** Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a külügyminiszter ankétot rendezett a vizumdíjak csökkentése érdekében. Az ügybe most belevonták a kereskedelmi és iparkamarákat, valamint a mezőgazdasági kamarákat is. Hír szerint a Magyarországon megváltott utólagos vizum ötven százalékkal olcsóbb lesz a rendes vizumnál.

LEGUJABB.

Hindenburg feltűnést keltő levele a porosz miniszterelnökhöz

A német belpolitika szenzációja — A német köztársaság elnöke nem akar részt venni a porosz felszabadulási ünnepségeken

BERLIN, július 15. A német belpolitika izgalmas feszültségébe, ma szinte bombasztikus hatással volt az a leirat, amit Hindenburg elnök intézett Braun porosz miniszterelnökhöz. Hindenburg leiratában kijelenti, hogy a felszabadulás ünnepségén nem vehet részt, mert a porosz kormány nem függesztette fel az acélsisakosok gyülekezési szabadságát korlátozó tilalmat.

— Az acélsisakosok — írja Hindenburg elnök — a frontharcosokból kerültek ki és elviselhetetlen számomra az, hogy a köztársaság elnökét ők nem üdvözölhetik az ünnepségeken.

Hindenburg azzal fejezi be leiratát, hogy elhatározását csak abban az esetben módosítja meg, ha a fenti okok nem állanak fenn.

Hindenburg levele nagy szenzációt keltett politikai körökben és mindenki a legnagyobb izgalomban és feszültségben várta a választ. A birodalmi gyűlés ebben a hangulatban kezdődött meg ma este hét órakor. A gyűlés közben érkezett meg a hír, hogy Braun porosz miniszterelnök válasza megérkezett a köztársaság elnöke számára.

A válaszban kijelenti a miniszterelnök, hogy az acélsisakosokra vonatkozó tilalmat visszavonja azzal a kikötéssel, ha garanciát kap arra nézve, hogy semmiféle rendzavarás, vagy törvény ellenes cselekedet nem követnek el.

A politikai körök véleménye szerint ez a válasz a porosz kormány meghátrálását jelenti.

Riasztó hírek a szentgotthárdi expressz kisiklásáról

— A vonat merénylet áldozata lett, állítólag kirabolták az utasokat — A hatóságok szigorúan titkolják a katasztrófát

MILÁNÓ, július 15. A délutáni órákban riasztó hírek érkeztek ide a szentgotthárdi expressz kisiklásáról. Részleteket még nem tudni, csupán annyit tudni, hogy a kisiklás merénylet műve volt. A merénylők meglazították a talpfákat, azzal a céllal, hogy a kisiklást követő pánikban kirabolják az utasokat. Hivatalos jelentések nem érkeztek, a hatóságok szigorúan titkolóznak és a lapoknak nem szabad írniuk a katasztrófáról.

MILÁNÓ, július 15. A Szentgotthárdi expressz kisiklásával kapcsolatban a kiszállott

— Az aradi rendőrség erélyesen folytatja a razzíát a be nem jelentett lakások után. Jelentette már többször az Aradi Közlöny, hogy az aradi rendőrség erélyesen razzíázott az utóbbi napokban a be nem jelentett lakások után. A razzíának meg is volt az eredménye, amennyiben rövid idő leforgása alatt 2530 leleplezést eszközölt. A razzíát végző népesedési hivatal naponta délutánonként folytatja az ellenőrzést. Ajánlatos azoknak, akik még nem jelentkeztek és akiket eddig nem lepleztek le, hogy haladéktalanul jelentsek be lakásaikat, mert különben súlyos kihágási bírságot fizetnek.

— Gyászünnepély az elhunyt Mátray Győző radnai kántortanító lelkiüdvéért. Szép és hangulatos ünnepség színhelye volt négy napon keresztül Radna. A ferencrendiek kolostorában 60 tanító és kántor gyűlt össze négy napos lelkigyakorlatra. A lelkigyakorlatot egy németországi páter vezette és annak keretében megemlékeztek a februárban elhunyt kollégájukról, Mátray Győző radnai kántortanítóról. A kegytemplomban gyászmise volt az elhunyt lelkiüdvéért, azután a radnai közönség kíséretében kivonultak a temetőbe, ahol gyászdalokat énekelték és megkoszorúzták az elhunyt sírját.

— Halálos repülőszerencsétlenség. Warnemündéből jelentik: Egy kétfedelű iskolai repülőgép magassági kormányra ezer méteres magasságban felmondta a szolgálatot, a gép elvesztette az egyensúlyát, felbillent és loopingyszerűen lefelé bukásosult. Egy repülő-kadét, aki megfigyelő szolgálatot teljesített a gépen, kiesett az ülésből és lezuhant. A pilóta ezzel szemben nem vesztette el lélekjelenlétét, erősen belekapaszkodott a kormányba és néhány másodperc alatt megjavította a defektust. A gép ezután visszanyerte egyensúlyát, újból jellemelkedett és siklórepüléssel le szállt. A fiatal repülő-kadét összezuzott holttestét a warnemündei repülőtéren találták meg.

— Dr. Duschnitz szemorvos rendelőjét Str. M. Nicora 16. alá (Petőfi-uca) helyezték át.

bizottság tüzetes vizsgálat után megállapította, hogy a kisiklást terroristák követték el, akik a gyors megérkezése előtt felszedték a talpfákat és a síneket meglazították. Tekintve azt, hogy a meglazított pálya előtt kanyarulat van, a gyors a rendes nyolcvan kilométernyi sebesség helyett lassan volt kénytelen haladni, amely olyan szerencsés körülménynek tudható be, hogy általa a borzalmas szerencsétlenség elkerülhető volt. Dacára a kanyarulatnak, a sinen kívül még száz métert haladt és a mozdony azután zuhant le a töltésről.

— Megszűnt a nyomdászsztrájk. Kolozsvárról jelentik: A nyomdászsztrájk ma délből befejeződött. A kölcsönös megegyezés alapján a nyomdászok felvették a munkát és így a lapok holnap már megjelennek. A nyomdászsztrájkot egyébként Aradváros újságolvasó közönsége nem érezte, mert itt a lapok akadálytalanul jelentek meg.

— Az Aradi Nyugdíjas Egyesület hivatalos közleménye. Felhívjuk özv. Szilassy József, övvegy Henter Ferencné és övvegy Zakács Györgyné CFR-nyugdíjasokat, hogy folyó évi június havi nyugdíjukat folyó hó 16-án d. e. a CFR igazgatóság gyűjtőpénztárána a központban feltétlenül vegyék fel, ellenkező esetben nyugdíjuk hátralékba vételük és csak hosszú utánjárásra lesz újból folyósítva. Hasonló célból felhívjuk a többi ACSEV- és CFR-nyugdíjasok közül azokat, kik eddig nem vették fel nyugdíjukat, hogy f. hó 16-án, szerdán délelőtt okvetlen vegyék fel. Az elnökség.

— Dr. Erdős Sándor külföldi utjáról hazaérkezett és újból rendel Eminescu 6. alatt d. e. 7—9 és d. u. 3—5 óra között.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a fogyasztóközönséget, hogy a magasfeszültségű légvezeték javítása miatt f. évi július hó 17-én és 18-án fél 5 órától fél 7 óráig az áramszolgáltatás szünetelni fog: 1. Str. Mocioni (Orczy), Str. Ghiba Birta (Varjassy József), Str. Marasesti (Kossuth) ucca és környékén. 2. Paneava (Erzsébet városban).

— Július 22-én indul Miss Magyarország Rio de Janeiroba. A Színházi Élet új száma gyönyörű képeket közöl Szaplonczay Éva, Miss Magyarország síófoki látogatásáról. Miss Magyarország július 22-én indul a Rio de Janeiro-i szépségversenyre. Incze Sándor hetilapja a bétén játékszerrendy és a hallatlanul gazdag színpad felvonultatja a legérdekesebb kártyacsaták és lövészversenyek emlékeit. Rengeteg olvasmányos, cikkeken kívül a Színházi Élet új száma háromfelvonásos és egyfelvonásos darabmellékletet, kottát ad mellékletül stb. Egyes szám ára 40 lej. negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI. Aradi-útc. 8. sz.

Poincaré aggódik Németország magatartása miatt

PÁRIS, július 15. Az Excelsior közli Poincaré cikkét, amely leszögezi, hogy az utóbbi időben aggasztó jelenségeket tapasztal. A Briand jegyzékre adott német válasz teljesen egyezik az olaszsal s mind a kettő Törökország és a szovjet bevonását követeli. Németország magatartásán egyébként látható, hogy a szerződések revízióját akarja elérni. Vigyázni kell a Saar-kérdéssel kapcsolatosan. — Iejezi be a cikket Poincaré — hogy Németország ne juttasson bennünket arra a lejtőre, amelyre terelni szeretne, és amely mögött Franciaország számára szakadék áll.

Hamis ezer lejeseket terjesztenek Aradon

Egy munkáskülseji ember az Arad-hegyaljai állomás trafikjában hamis ezer lejessel vásárolt. A rendőrség szigorú nyomozást vezetett be.

ARAD, július 15. Ma délután három óra után néhány perccel egy munkás külsejű suhanc állított be az Arad-hegyaljai villamos váróterem épületében lévő özv. Világosiné-féle trafikba. A fiatalember egy papírt vett elő és arról felolvasott különböző névértékű okmánybélyegeket, melyeknek az egész vásárlási értéke összesen 300 lejt tett ki. Az illetőt, aki ezer lejessel fizetett, özv. Világosiné Bözsike nevű leánya szolgálta ki, de nem tudott, csak egy és két lejessel visszaadni. A leány átadta a pénzt és a bélyeget a fiatalembernek, aki gyorsan eltávozott az üzletből. Mivel a trafikban szükség lett volna aprópénzre a leány, az ezer lejest a szomszédos Kárpáti gyógyszerértárba küldte felváltani. Dr. Kárpáti Lajos a gyógyszerértár tulajdonosa amint a pénzt a kezébe vette, nyomban feltűnt neki, hogy az ezer lejesnek világosabb a színe, mint a rendes ezresnek.

Észrevette azt is, hogy az ezer lejes minden kétséget kizáróan hamisítvány.

A hamis pénzdarab úgy nézett ki, mintha litografálva lett volna és a számok egy kézi nyomdával lettek volna reá nyomva. A viznyomás pedig feltűnően erős volt. Ezek a külsőségek teljesen igazolták dr. Kárpáti előtt, hogy hamis az ezres. A pénzt visszaküldötte a trafikba azzal a megjegyzéssel, hogy nem válthatja fel, mert hamis. Maga is átment a trafikba és személyesen mondotta meg, hogy a pénz hamis.

A gyógyszerész a leánynak azt a tanácsot adta, hogy menjen azonnal a rendőrségre, tegye meg a feljelentést. A leány így is tett. Közben az üzlet elé mentek. Ekkor a leány a szemben levő Dengli-ház előtt elhaladó fiatalemberben vélte felismerni a hamis ezres terjesztőjét. Az örszemes rendőrrel tudatták az esetet, aki el is fogta a fiút. Amint közelebb vitték, kiderült róla, hogy egy ismert aradi iparosnak a fia és semmi köze az egész dologhoz. A fiút, akit dr. Kárpáti gyógyszerész is ismert, szabadon bocsájtotta a rendőr. A trafikosné Slavu ügyeletes komiszárnak bejelentette az esetet, amit a komiszár jegyzőkönyvbe foglalt és értesítette Iancu Traian, a bűnügyi osztálynak a főnökét.

Iancu Traian maga vette a kezébe a nyomozást. Nyomban, amint értesült, elment és kihallgatta dr. Kárpáti Lajos gyógyszerészt, aki először felvilágosította, hogy a pénz hamis. Kihallgatva még Világosiné Bözsikét is, aki a hamis pénzzel fizető személyéről neki sem tudott felvilágosítást adni. Ez a körülmény megnehezítette a nyomozás sikeres kimenetelét. A rendőrség megtette a körülményeknek megfelelően szükséges intézkedéseket a hamis pénzt beváltó kézrekerítésére.

A felgyújtott Borsán ismét fenyegetik a zsidóságot

Dumbrescu lelkész 500 paraszttal vonult fel és követelte, hogy a zsidók hurcolkodjanak ki a községből — Előzetes letartóztatások az antiszemita kilengések megakadályozására — A belügy-miniszter felmentette a suceavai prefektust — Letartóztatott antiszemita tanár — A belügy-miniszter nem fogadta Danilo diákvezért

KOLOZSVÁR, július 15. Borsza községben újra fellitotta fejét az antiszemita agitáció. Dumbrescu lelkész 500 paraszttal álló csapatot vezetett fel és ultimátumot adott a borsai zsidó családoknak, hogyha egy napon belül nem hurcolkodnak ki a községből, a legnagyobb bajok fognak történni velük. A hatóságok újabb csendőrcsapatokat vezényeltek ki a községbe. Csendőrkülönítmények zárják el Bukovina felől is az utakat, hogy az antiszemita diákoknak Máramaros megyébe való beszivárgását megakadályozzák. A kolozsvári tartományi igazgatóság egyre-másra adja a megnyugtató jelentéseket, melyekben hangsúlyozza, hogy minden izgalom megtörténik az elmérgesedett antiszemita agitáció megakadályozására.

BUCURESTI, július 15. Az antiszemita kilengések a kormányt és az ország közvé-

ményét erősen foglalkoztatják. Így a suceavai prefektust felmentette a belügyminiszter és táviratilag Bucurestibes rendelte. Chisenevben meg Dávid tanárt antiszemita agitáció miatt letartóztatták. Az a vád ellene, hogy Ceceak faluban a zsidók ellen izgatott.

Az Indreptatea pedig súlyosan elítéli az antiszemita kilengéseket. Azokat az állapotokat, amelyeket az antiszemita agitátorok lelketlen munkája előidéz, anarchisztikusnak bélyegzi. Amíg a kormány kiküldi tőke után fut — írja az Indreptatea — a lelketlen antiszemita vezérek súlyos kilengéseket előidézó agitációikkal rontják az ország hitelét.

Az atrocitások kapcsán természetesen sokk ellenőrizhetetlen hír kerül forgalomba. Így az, hogy Danilo diákvezért letartóztatták. A hír nem felel meg a valóságnak. A diákvezér egyébként kihallgatásra jelentkezett a belügyminiszternél, aki nem fogadta.

SPORT KÖZLÖNY

Az Ujpest váratlan veresége az Ambrosiánától a Középeurópai Kupa-mérkőzések során

BUDAPEST, július 15. A most folyó középeurópai kupa-küzdelmek során, ma találkoztunk Budapesten a magyar bajnok és az értékes trofea mult évi védője, az Ujpest és az olasz bajnok, Ambrosiana. A mérkőzésre mindkét csapat fáradtan állott ki, mert a magyar csapat, amint a neve mellé megszerezte az előkelő bajnoki címet, azonnal Genf-be indult és ott mérkőzött egy héten keresztül a Nemzetek Kupájáért. Olaszországban pedig csak az elmúlt vasárnap fejeződött be a bajnoki küzdelem.

Kétségtelenül, a magyar csapat indult fáradtabban a küzdelemben, de még sem gondolta senki, hogy az olasz bajnok fogja győztesként elhagyni a pályát. A mérkőzést az Ujpest két gólkülönbséggel veszítette el s ez mondanivalón nyújt az is jelenti, hogy kiesik a további küzdelmekből, mert nagyon valószínűtlen, hogy olasz földön meg fogja a továbbjutáshoz szükséges három gólos győzelmet szerezni, vagy az újabb mérkőzés lejátszásához szükséges két gólkülönbségű győzelmet, amely esetben a harmadik mérkőzés döntene el csak, hogy ki fog tovább küzdeni.

Ambrosiana—Ujpest 4:2 (2:1).

A Hungária-uti pályán, 20.00 néző előtt veszítette el az Ujpest a nagyfontosságú mérkőzést.

Aknay—Dudás, Fogoly III.—Borsányi, Volentik, Vigh—Török. Avar, Köves, Spitz, P. Szabó volt az Ujpest csapatösszeállítása és az első percekben úgy festett a játék képe, hogy a homogén együttes szép győzelmet arat.

Az olaszok kezdték a játékot, de nyomban az Ujpest vette át a támadó szerepet. A 3. percben már veszélyes helyzet alakult az Ambrosiana kapuja előtt. Török ideálisan bead, labdáját a kapus elnézi, s a lövés neki-pattan a kapufának, majd kiperdül a kapu elé, végig szeled a játékosok előtt, azonban egyetlen Ujpest-csatár sem tudta kihasználni. Nagy helyzet volt. Utána gyors egymásutánban P. Szabó és Volentik labdái tévesztenek irányt. Az olaszok felénk játszanak és az Ujpest ezt nagyszerűen kihasználja. A 11. percben a közönség hatalmas üdvözlőgála közben esik az Ujpest vezető gólya. P. Szabó ideális beadásából kavarodás támad az olasz kapu előtt, a kavarodásban Avar lába biztos, aki 3 méterről a hálóba helyezi a labdát. A 13. percben Ujpest kornert ér el, eredmény nem születik belőle. Nagy iramu, erős, de

mégis fair játék alakul ki ezután. Az Ujpest továbbra is fölényben marad, az olaszok védelemre szorítkoznak. Meg kell hagyni ezt kitünően értik.

A 25. percben kezd az Ambrosiana támadásba, a 29. percben pedig megtörténik az egalizálás. Az Ambrosiana jobbszárnya támad, az Ujpest védelme feltűnő hibát vét és Meazza sarkos lövése élesen utat talál a hálóban. Az olaszok hihetetlen energiával kü-

MONTEVIDEO: Argentína legyőzte Franciaországot

Argentína—Franciaország 1:0 (0:0)

MONTEVIDEO, július 15. A világbajnokságok során, a mai nap Argentína válogatottja, Franciaország reprezentatívjaival mérte össze erejét. A mérkőzést a papirforma alapján — ha minimális gólkülönbséggel is, de a délamerikaiak nyerték, 1:0 (0:0) arányban.

O Tíz emberrel érte el Románia Peru elleni győzelmét. A Románia—Peru-mérkőzésről érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a mérkőzés első félidőjében a román válogatott csapat jobb háttvédje, a temesvári

Steiner II. a lábát törte. Ekkor a mérkőzés még 0:0-ra állt. A román csapat a győzelmet tíz emberrel vívta ki, ami a diadal értékét növeli.

O A Hungária mexikói turasikerei. Mexikó Cityből jelentik: Az itt turázó Hungária egymás után két értékes győzelmet aratott. Az első nap a bajnokság második helyezettjét, a Nexacát győzte le tartalékos csapattal 5:0-ra, második nap teljes csapatával 10:1 arányban legyőzte a mexikói bajnokot, az Espagnát.

Fórum

Aradváros közönsége örömmel vette, hogy a város megnyitotta a szép és kényelmes nyári mozi helyiséget. De a mozik igazgatósága megelégedezik a közönség ama rétegéről, amely szívesen venné, ha olcsóbb helyáru mozielőadásokat nézhetne végig. A Select-mozgóban (volt Apolló), esti előadásokat is kellene tartani, olcsóbb helyárrakkal. Különösen a mostani, gyakran hívós nyári estéket szívesen töltené a közönség a Select-mozgóban. A város bizonyára nem fizetne rá ezekre az előadásokra, különösen akkor, ha a Select-mozgóban, a nyári mozi műsorát vetítenék. Ez úgy volna lehetséges, ha minden felvonás után átvinnék a nyári mozi filmjét a Select-be. Mindössze 20—25 percnyi késedelmet jelentene ez a műsor megkezdésénél, de a Select-mozgó közönsége egy jó esti műsorért szívesen venné ezt a kis késedelmet is.

„Egy mozikedvelő.”
(Ha jó a műsor.)

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

denek tovább és támadást. Támadás után ir-
téznek az Ujpest kapuja ellen. A 32. percben újabb nagy Ambrosia-helyzet. Mezza lefut, a helyzet reménytelennek látszik. Aknai elébe fut, kolidál Mezzával és Aknai a porban marad. Az olaszok két lövést küldenek a kapu felé, de fogoly III. és Dudás a kapuvonalon állva, védekeznek. A 37. percben szerzi meg ismét Mezza a vezető gólt. Az Ujpest védelme újra ingadozó és közeli sarokba tudja küldeni a labdát. A félidő hátralévő idejében is az olaszok maradnak támadásban.

Szünet után erőyes olasz támadások következtek. A 12. percben Allemandi a fejéni akaró Avart a trikójánál fogva rántja vissza, amiért a bíró tizenegyet ítélt az olaszok kapuja ellen. A penaltyt P. Szabó juttatja rendeltetési helyére. A közönség nem sokáig örülhetett az egyenlítésnek, mert a következő percben Mezza, a kitűnő olasz csatár, aki az olasz—magyar emlékeztető eredményű mérkőzésen ugyancsak három gólt lőtt Aknaynak, a harmadik gólt is a hálóba helyezi. Az Ujpestben meg fellángol az egyenlítés vágy, de hasztalan, mert az olaszok teljes gőzzel dolgoznak és a 32. percben Viani éles lövése utat talál az Ujpest kapujába. (4:2). Az Ujpest csapata a félidő további részében fáradtan és kellenetlenül látszik, s nem tud eredményt elérni. Bíró: Frankenstein (német).

Újabb véres zavargások Indiában

A polgári ellenállás ideje alatt 4377 letartóztatás történt.

LONDON, július 15. Az indiai kormány belügyminisztere a simlai törvényhozó testületben bejelentette, hogy április 16—június 15 között, vagyis az indiai polgári ellenállás idején 4377 személyt tartóztattak le.

Srijang község mellett a zavargókat letartóztatni készülő rendőröket hirtelen nagy tömeg támadta meg és két rendőrtisztviselőt súlyosan megsebesített. Csak a katonaság közbelépése mentette meg a rendőröket a megölésétől.

Kishoreganj kerület több falujában a hinduk és a mohamedánok között kiújultak az ellentétek. Négy hindu zavargó meghalt, kettő megsebesült, ötvenhárom pedig letartóztattak. A mohamedánok tíz hindut, köztük két nőt megöltek. A halottak egyazon család tagjai.

— Ma délután havazott Párisban. Párisból jelentik: Ma délután Párisban havazott. A ritka természeti jelenségre emberemlékezet óta nem volt példa.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A gabona világpiaci árzuhanása megfosztotta Romániát a múlt évi termés jövedelmének hatvan százalékától. A londoni Bank of Roumaine közgyűlése.

LONDON, július 15. A londoni Bank of Roumania rendes évi közgyűlésén tartott elnöki beszédében Sir Herbert Lawrence vezérigazgató rendkívül sötét színekkel festette Románia gazdasági politikáját.

— Románia kilátásai — mondotta — továbbra is nagyon bizonytalanok. A helyzet megjavulására nem sok a remény. A csődök és fizetésképtelenségek száma és a kamatlábleszűkítés érzékenyen apasztotta a pénzügyi helyzetet. A petroléumipar válsága a tulpro-

dukció és a világpiaci árak zuhanása folytán még inkább kiéleződött és a termés megsejűnt hasznosítható lenni. A világpiacon végbement gabonaárzuhanás megfosztotta Romániát az 1929. évi termés várt jövedelmének hatvan százalékától. A földművelés megmentésére a kormány kénytelen volt földhitelintézeteket alakítani. A Nemzeti Bank igen szigorúan bírálja a benyújtott váltókat és a lezárási forgalom ennek folytán jelentősen csökkent.

Ujból működhetik az Aradi Áru- és Értéktőzsde választott bírósága.

A temesvári Tábla megállapította, hogy az új tőzsdetörvény nem vonatkozik az aradi tőzsdebírószágra. — Az aradi tőzsdebírószágra a tőzsdén kívül kötött ügyekben is ítélezhetik.

ARAD, július 15. Az új tőzsdetörvény életbelépése óta az aradi Áru- és Értéktőzsde választott bírósága tudvaleg szüneteltette működését, minthogy a törvény értelmében a tőzsdebírószágra csak a tőzsdén kötött ügyekből származó pereket tárgyalhatják. Aradon a tőzsde nem működött, a bíróság újabb kereseteket nem is fogadott el. Közel egy évi szüneteltetés után most az aradi tőzsdebírószágra újból megkezdheti működését, mert a temesvári ítélőtábla egy hozzá került konkrét perben kimondta, hogy az új tőzsdetörvény az Aradi Áru- és Értéktőzsde választott bíróságra nem vonatkozik és annak bírósági jogkörét nem érinti.

A tábla érdekes döntése után tehát az aradi tőzsdebírószágra újból elfogadhat kereseteket és ítéletei alapján a rendes bíróságok éppen úgy mint a múltban, akadálytalanul el fogják fogadni a végrehajtást.

Dr. Höflich Béla és dr. Molnár Oszkár szerepeltek ügyvédeként abban a perben, melyben a tábla nagyjelentőségű határozatát kimondta. A táblai indoklás megállapítja, hogy az új tőzsdetörvényből nem tűnik ki az, mintha az aradi tőzsdebírószágra is vonatkoznék. Ez a bíróság speciális, ma is érvényben lévő törvények alapján létesült és így a temesvári tőzsdebírószágra helyesen járt el, amikor elutasította a peresnek arra alapított pergátló kifogását, hogy az új tőzsdetörvény szerint az aradi tőzsdebírószágra nem fogadhat el már új kereseteket.

Arad egész gazdasági életére nézve mérhetetlen előnyt jelent a táblának ez a határozata, amely ismét lehetővé teszi,

hogy a kereskedők vitás ügyekben az Aradi Áru- és Értéktőzsde választott bírósága illetékességének vessék alá magukat.

A tőzsdebírószágra működésének szünetelése eddig is óriási károkat okozott gazdasági életünknek, amely ma már nem nélkülözheti az állandó jellegű választott bíróság gyors és azakszerű ítékezését. A rendes bíróságok annyira túl vannak halmozva munkával, hogy a legjobb igyekezettel és a legmegfeszítettebb szorgalommal sem voltak képesek gyorsan ítélezni a kereskedő pedig nem várhatott évekig egy-egy követelés behajtásával. Ezen bizonyos, hogy nemcsak az összes aradi kereskedők, de Erdély többi városaiban lakók is nagy számban fogják igénybevenni az aradi tőzsdebírószágra ítékezését. Míg az erdélyi városokban most felállított tőzsdék bíróságai az új törvény szerint csak a tőzsdén kötött ügyekből származó pereket tárgyalhatják, addig

az aradi tőzsdebírószágra a tőzsdén kívül kötött ügyekben is ítélezhetik.

A kereskedőkre nézve ez sokkal fontosabb, hiszen tőzsdei forgalomra a mai gazdasági viszonyok mellett alig lehet számítani.

A Kamarák mellett felállítandó választott bíróságokról szóló törvénytervezetet a parlament még nem tárgyalta le és így nem vált valóra az a reménység, hogy ezek a bíróságok rövidesen megkezdhetik majd működésüket. Ilyen körülmények között az újból működő aradi tőzsde bíróságra ismét jelentős szerep vár a gazdasági életben sűrűn előforduló vitás kérdések eldöntése, valamint a követelések gyors behajtása terén.

Ebben a hónapban megkötik a román-magyar kereskedelmi szerződést

Folytak a tárgyalások a két ország megbízottjai között.

BUDAPEST, július 15. Hetek óta folynak a tárgyalások a Budapesten tartózkodó román kereskedelmi delegáció és a magyar kormány megbízottjai között a román-magyar kereskedelmi szerződés kötése. Most az irányban folynak a megbeszélések, milyen feltételek mellett szerezhetnek külföldiek Romániában maguknak ingatlant. A tárgyalások előreláthatólag július végéig húzódnak, úgy, hogy még ebben a hónapban megegyezésre van kilátás.

— Helyi valutaárak. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 168.20, Milánó 8.84, London 819 lej.

Az Ipar- és Népbank volt aligazgatójának ötezer lej havi nyugdíjat ítél meg az ítélőtábla

A passzív bankra is kötelező a nyugdíj fizetése. Azonnal folyósítani kell az Ipar- és Népbanknak az aligazgató nyugdíját.

ARAD, július 15. Spitz Sándor, a felszámolás alatt álló Ipar- és Népbank aligazgatója ez előtt tíz évvel nyugdíjaztatta magát, miután a pénzügyi intézet nyugdíjalapszabályába lefektetett határidő letelt. Miután a pénzügyi intézet kimondta felszámolását, a felszámoló bizottság megtagadta Spitz Sándor volt aligazgató nyugdíjának további folyósítását. Spitz Sándor a pénzügyi intézet tisztviselőinek kollektív kérésétől függetlenül pert indított az Ipar- és Népbank ellen, amelyben kérte, hogy ötezer lej kivevő havi nyugdíját visszamenőleg folyósítsák. Az aradi járásbíróság Spitz Sándor aligazgató keresetét elutasította, azzal az

indokolással, hogy csak munkaképtelen ember tarthat igényt nyugdíjra.

Az aligazgató nem nyugodott meg az ítéletben, hanem megfellebbezte az elsőfokú ítéletet az aradi törvényszékhez, ahol dr. Tamas, dr. Livius törvényszéki elnök tárgyalta az aligazgató keresetét. A másodfokú tárgyaláson az Ipar- és Népbank azzal védekezett, hogy Spitz Sándor gazdag ember és így nincs rászorulva a nyugdíjra, viszont a pénzügyi intézet nem is tud fizetni, mert passzív. A törvényszék azonban más álláspontra helyezkedett. Megítélte Spitz Sándor aligazgatónak visszamenőleges nyugdíját arra való hivatkozással, hogy a nyugdíj-igényt nem befolyásolja a felperes vagyoni állapota és a pénzügyi intézetnek ez a kötelezése akkor is fennáll, ha passzív.

Másodfokon a pénzügyi intézet fellebbezte meg az ítéletet. Ennek folytán néhány nappal ezelőtt a temesvári ítélőtábla foglalkozott Spitz Sándor keresetével. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét azzal, hogy az Ipar- és Népbank a nyugdíjra illetékes összegét, mintegy 300 ezer lej helyezze azonnal letétbe. Az Ipar- és Népbank most azzal érvelt, hogy az összeget nem helyezheti letétbe, mert az aligazgató vagyoniilag nem nyújt garanciát arra, hogyha a jogerős ítélet a pénzügyi intézetnek ad igazat, a letétet visszahozza. Az ítélőtábla a felperes előterjesztésére arra az álláspontra helyezkedett, hogy az összeg nemcsak hogy letétbe kell helyezni, hanem azonnal folyósítani kell Spitz Sándor kezéhez, amennyiben az összeg megfizetéséhez szükséges. A pénzügyi intézet ismét megfellebbezte az ítéletet a legfelsőbb semmítőszékhez.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hírszolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Múrai Sándor, Lynkeusz, Szomoró Emil, Pünköszt Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy hóra... 200 lej
1/4 évre... 500 lej

Előfizetéseket felveszi:
PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.

160 lej

6 darab

művészi levelező-lap fénykép

Stojkovits és Békés

P. Avram Iancu
(Szabadság-tér)

Egy ismert amerikai filmszínész boxpárbaja lérték első feleségével

A férj bigámizmus következményei.

NEW-YORK, július 15. Hatalmas botrány társzódott le Priscilla Dean ismert amerikai filmszínész körül. A sztár egy évvel ezelőtt férjhez ment Arnold Lesly pilótahadnagyhoz, akiről nem tudta, hogy még nem vált el törvényesen első feleségétől. Csak az esküvő után derült ki, hogy a hadnagy bigámia bűnébe esett. A napokban az első feleség megjelent a házaspár villájában és meg akarta verni a színésznőt, aki egyik szobából a másikba menekült és végül a garázsnál állapodott meg. Az első feleség mindenütt utána száguldott és a garázsban végül összeverekedtek. Miután szabályszerűen boxolták egymást, a soffőrök nem avatkoztak bele a küzdelembe, hanem gyönyörködve nézték a mérkőzést. A küzdelem

oly módon végződött, hogy a filmsztár erősen állon csapta elődjét, aki elájult. A verekezésből kifolyólag a két asszony egész feljelentéssorozatát adott be egymás ellen.

Szerkesztői üzenetek.

Több nyugdíjas. Az aradi nyugdíjgyűlés elnökségétől nyert információk szerint a nyugdíjasok ügye hamarosan elintézésre nyer. Az egységesítés kérdéseivel a parlament kisebbségi csoportja is foglalkozik. Az egységesítés lehetséges, hogy egyszerre, de lehet, hogy lassu átmenetben fog megtörténni.

N. N. Buteni. A szépségverseny-szavazatok összeszámlálása a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel történik. Lehet, hogy az önként beküldött szavazatok a postán kallódtak el. Egy előfizető neje. Nehéz probléma. Az ilyen figyelmeztetésben rendszerint nem méltányolják

a jóindulatot. De, hogy kötelesek-e figyelmeztetni a jó barátot, ha megcsalja férje? Erre a kérdésre sem olyan egyszerű a válasz. Kötelessége: ha úgy érzi, hogy ezzel barátjának nem teszi tönkre lelki nyugalmát és jövőjét. Ha tudja, hogy a figyelmeztetéssel esetleg megakadályozza családi életének összeomlását.

Eljárás a Heimwehr vezetői ellen

BÉCS, július 15. A Heimwehr-akcióval kapcsolatosan — mint most megállapítást nyert — az ügyészség nemcsak az Ausztriából kiutasított Papszt örnagy ellen indított büntető eljárást, hanem a Heimwehr egyik alvezére: Stahrenberg Rüdiger herceg ellen is. A herceget azon a címen helyezték vád alá, hogy tiltott fegyverviselés vétségét követte el és fegyverraktárakat létesített.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szó hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

SZERÉNY, GENYŐ fiatal leány hűséges barátja lenne középkorú urnak. Levelet „M. Tizenkilenc” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 2934

ALKALMAZÁS.

SZOBALÉNY urházhoz jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

BIZALMI állást keres több fővel rendelkező nagy kereskedelmi vállalat eddigi kezelője. Örökös perfect román-német magyar levelező. Elsőrangú adminisztrációs és szervező munkatárs. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jelleg alatt Lóbl hírlapiroda továbbítja. 2936

LAKÁS.

KERESÉK 3 szobás magánlakást, összes mellékhelyiségekkel szeptember 1-re. (Ar megjelölésével) cím Vadászkürt szálloda portájánál.

NÉGYSZOBÁS modern lakás, augusztus 1-től kiadó. Str. Vlădăreșanu (Dobó-u.) 9. Bővebbet földszinten. 2719

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Casa Bazarului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

ELEGANSAN bútorozott uccai szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Volt Petőfi-ucca 16., földszint jobbra. Megtekinthető háromig. 2933

BÚTOROZOTT, teljesen különbejárt uccai I. emeleti szoba kiadó. Pirosky, volt Hunyadi-u. 2. 2939

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnali kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KERESÉK egy szoba és előszoba a központban. Ajánlatot kérem „Hivatalnok” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába. 2926

EGYSZOBÁS udvari lakás augusztus 1-re kiadó. Str. Bartha (Málóczy-ucca) 19. sz. alatt. 2931

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnali kiadásra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KÖNYVSZEKRÉNYEK, íróasztalok, 12 személyes ezüst evőeszköz, 12 személyes teás készlet, intarziás szekrények, Biedermayer szalon, antik asztalok, komódok, vitrinek, Schöberl-ágy, perzsa és gyári szőnyegek, fagyalt kánelak, antik ékszerek, Biedermayer kredenc, bőröndök, modern ebédlő, hálóberendezések, szalonnák, asztalok, fotelok, tükrök, dísz tárgyak stb. stb. igen olcsón eladó. SALGONÉ bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota.

Egy évrészletre eladók!

kerékpárt előleg nélkül is. Vessék, cserélek és kölcsönözök kerékpárt, patfont és lemezeket, használat és újat. MOTORICA, volt Asztalos Sándor-ucca 12. szám.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

HATOS MAV. cséplőházán kitértő állapotban eladó, vagy bérbeadó. Kuba, Str. Lupilor 2. 2913

ALKALMI VÉTELI Auto 15.000 lejért. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2928

JUTANYOSAN eladó 3 tizhónapos Springer-Spaniel tisztafajú bokraszó kutya. Érdeklődni I. Basch tanárnál Timisoara. Str. Gen. Fach 25-a. 2927

RÖVID PERZSABUNDÁKAT, VITRINEKET, ezüsttárgyakat, szőnyeget, márkás porcellánokat, különböző dísztárgyakat, háztartási cikkeket stb. bizományba veszek. Kívánatra házhoz megyek. SALGONÉ bizományi üzlet. Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 501

NAGYMENNYISÉGU PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

INGATLAN.

KERESÉK házat megvételre 3-4 sz. ezerig. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2929

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező keleti és tisztítóüzlet volt, azonnali kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KÜLÖNFÉLÉK.

EGY kőlyök farkaskutya találtatott az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Tulajdonosa felkérte a legrövidebb idő alatt, volt Deák Ferenc u. 6., II. lépcső, II. em., ajtó 13. alatt d. u. 4-5 között átvenni, mert különben a megtaláló kénytelen volna a kutyát tovább adni.

Legszebben mos, vasal
lérti vászon öltönyöket

Buttinger Teréz

gőzmosodája Arad, v. Batthyány-u. 35.
bent az udvarban.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban olcsón kapható az
Aradi Közlöny kiadójában.

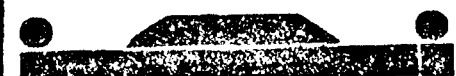
Cassa Autonomă a Monopolurilor
Regatului României.

Denoziul de Vanzarea fabricator
din Arad R. M. S.

Hirdetmény.

1930. július 30-án délelőtt 11 órakor az aradi állami dohánymonopol hivatal Bulv. Carol I. 61. sz. alatti hivatalos helyiségében nyilvános árverés lesz, amelyen 56.000 lej értékű ingóság kerül árverésre.

Az árverésre kerülő tárgyak az árverés napja előtt bármely napon megtekinthetők. Az érdeklődőknek 3400 lej garanciát kell nyújtani vagy készpénzben vagy az állam által is jóváhagyott egyéb biztosítékokban.

Az
okos ember

ha valamit venni, vagy eladni akar, lakást, szobát, vagy üzlethelyiséget keres, vagy kiadni óhaj.

nem teszi az ablakába azt a kis cédulát, amelyet vagy elolvasnak vagy se azok, akik az ablak előtt elmennek, hanem

apróhirdetést tesz közzé
AZ

ARADI KÖZLÖNY-be,
amelyet mindenki elolvas.
Egy tiszta apróhirdetés ára 40 lej.

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24